

Sivil Toplum Diyalogu Online alıştay Raporu

19-20 Eylul 2020

Rapora Konxebata Online ya Diyaloga Civaka Sivil

19-20 İlon 2020

İSMAİL
BEŞİKÇİ
VAKFI

Sivil Toplum Diyalogu Online Çalıştay Raporu|19-20 Eylül 2020
İSMAİL BEŞİKÇİ VAKFI

Rapor Yazımı: Cuma Çiçek
Kürtçe Çeviri: Cumhur Ölmez
Türkçe Düzelti: Cumhur Ölmez
Kürtçe Düzelti: Şener Özmen
Tasarım: Şener Özmen

Bu rapor, Friedrich Ebert Stiftung (FES) Derneği Türkiye Temsilciliği'nin katkılarıyla hazırlanmıştır. Raporda yer alan görüşler, FES Derneği Türkiye Temsilciliği'nin görüşlerini temsil etmez.

İçindekiler

Önsöz / 5

Giriş / 6

Kürt Sivil Toplum Alanı: Sorunlar, Çözümler / 8

Sivil Toplum Diyalogu: Güçlü ve Zayıf Yanlar / 10

Sivil Toplum Kuruluşlarının Görünürlüğünü Artırma / 13

Uluslararası Fon Kaynaklarına Daha Fazla Erişim / 15

Sivil Toplum Yayıncılığını Geliştirme / 17

Sivil Toplum Diyalogu İçin Tematik Öneriler / 18

Sivil Toplum Ağı İçin Öneriler / 20

2021 Yılı İçin Proje Önerileri / 21

EK 01: Katılımcı Kurumlar / 23

İSMAİL
BEŞİKÇİ
VAKFI

WEQFA
MEZOPOTAMYAYÊ

Türkiye Kültürleri

Önsöz

İsmail Beşikci Vakfı olarak kurulduğumuz günden bugüne kadar yürüttüğümüz çalışmaların yanı sıra amacımıza uygun yeni çalışmaları da önümüze hedef olarak koymuş bulunmaktayız. Bu çalışmaları hayata geçirirken mevcut kapasitemizi ve kurumsal yapımızı gözden geçirme gereği duyduk. Bunun yanında ilişkide olduğumuz kişi ve kurumları da ele alıp değerlendirerek hangi zeminde yürüdüğümüzü görmek istedik. Bu konuda birçok eksikliğimizin olduğunu fark etmekle beraber potansiyel olarak yapmak istediklerimize cevap verecek bir çevreye ve ilişkiler ağıyla çevrili olduğumuzu da gördük. Bu ağdaki kişi ve kurumlarla temasa geçmek ve iş birlikleri geliştirmek kendisini daha fazla hissettiren bir gereklilik olarak önümüzde belirdi.

Burda olan ve her biri kendi alanında say-

gın işler üretmiş olan STK ve platformlarla çeşitli düzeylerde ilişkilerimiz oldu. Bazıları ile ortak projeler ile iş birlikleri, bazıları ile de yardımlaşma ve dayanışma konularında ortak zeminde bir araya geldik.

Kürt STK ve platformların arasında istenilen düzeyde diyalog ve iş birliğinin olmadığını görmekteyiz. Her kurumun, platformun çok kıymetli deneyimleri olmasına rağmen birbirimizden istifade etme kapasitelerimizin sınırlı olduğunu gördük. Birbirimizden öğreneceğimiz çok şey olduğu inancıyla birlikte daha fazla iş birliğinin zorunlu olduğu bir döneme girmektediriz. Tek başına bir STK'nın yürütemeyeceği çalışmalar artmakta ve iş birliği içerisinde olan STK'lar daha hızlı büyümekte, hedeflerine daha kolay ulaşabilmekte ve ortaya çıkan çalışmanın niteliği ve yarattığı etki artmaktadır. Elbette her kurumun kendi emeği ve dinamiği üzerinden hayata geçirdiği kıymetli çalışmaların hakkını da vermek gerekir.

Kürt STK'larının, kurumsal, ulusal ve uluslararası düzeyde temsillerinde ve kaynak temini gibi pek çok konuda eksikliği olduğunu biliyoruz. Bunları birlikte konuşarak, harekete geçerek, paylaşarak aşabileceğimize inanıyoruz. Bu konuda vakıf olarak sizlerle her türlü iş birliğine ve ortaklaşmaya hazır olduğumuzu beyan etmek isteriz. Bu çalışmanın kalıcı olmasının fazla önem arz ettiği inancıyla her dönem başka bir kurumun ev sahipliğinde gerçekleşmesinin çalışmanın ruhuna uygun olacağını düşünmekteyiz. Bu çalışmanın gerçekleşmesi için destek sunan Frederic Ebert Vakfı'na, Mert Onur'a ve katılımcı tüm kurumlara şükranlarımızı sunarız.

İBV Yönetim Kurulu Adına

Mükrim Tepe

Sivil Toplum Diyalogu

Online alıştay Raporu

19-20 Eylul 2020

Giriş //////////////////////////////////////

Türkiye’de Sivil Toplum Aktörleri* (STA) arasında iş birliği ve ortaklık yetersiz düzeydedir. Sivil toplum camiasında iş birliği ve ortaklık kültürünün yeterince gelişmemiş olması, yönetim kapasitesinin düşüklüğü, kurumsal kaynakların yetersizliği gibi nedenler bu konuda mesafe almayı zorlaştırıyor. 15 Temmuz 2016 Askeri Darbe girişimi ve ardından iki yıl süren Olağanüstü Hâl Yönetimi’yle (OHAL) birlikte, Türkiye’de haklar ve özgürlükler bağlamında büyük bir gerileme yaşandı ve zaten sınırlı olan sivil toplum alanı dikkate değer düzeyde daraldı.

STA’lar arası diyalog ve iş birliğinin sınırlı olması dayanışma ağlarının çökmesine, gönüllü kaynakların etkin kullanılamamasına ve yapılan işler arasında sinerji oluşturma fırsatlarının kaçırılmasına neden oluyor. Bazı durumlarda farklı kurumlar benzer işler yapabiliyor. Birbirini ta-

* Sivil Toplum Kuruluşu (STK) kavramı sahadaki tüm aktörleri temsil eden bir tanımlama olmadığı için, bu raporda, İstanbul Bilgi Üniversitesi Türkiye Kültürleri Araştırma Birimi (TÜKAB) tarafından kullanılan Sivil Toplum Aktörü (STA) tanımlaması tercih edildi. STA, enformel STK’lardan öteye sivil girişimler, sosyal gruplar, yayın evleri, blog vb. enformel ve formel kurumsal yapılar ile kamusal alandaki tartışmalara dahil olan akademisyen, kanaat önderi, sanatçılar gibi bireysel aktörleri de kapsayacak şekilde daha geniş bir aktör grubunu tanımlamak için kullanılıyor.

Sivil Toplum Diyalogu

Online Çalıştay Raporu

19-20 Eylül 2020

mamlama potansiyeli olan çoğu iş lokal düzeyde ve çok sınırlı bir etkiyle kalabiliyor. Bu durum, STA'lar için öğrenme ve kurumsal kapasiteyi geliştirme imkânlarını sınırlandırıyor. Ayrıca, yapılan çalışmaların sivil alanını güçlendirme ve toplumsal dönüşümü sağlama potansiyeli etkin şekilde değerlendirilemiyor.

İsmail Beşikçi Vakfı (İBV) liderliğinde Friedrich-Ebert-Stiftung Türkiye Temsilciliği desteğiyle 19-20 Eylül 2020 tarihleri arasında iki yarım günlük online toplantılar serisi olarak organize edilen Sivil Toplum Diyalogu Çalıştayı İstanbul, Diyarbakır ve yurtdışında bulunan ve Kürt dili, tarihi, kültürü, sanatı ve edebiyatı alanlarında çalışan STA'lar arası teması, diyalogu ve müzakereyi güçlendirmeyi; kurumsal öğrenme olanakları çoğaltmayı; kurumsal ortaklık ve işbirliklerini geliştirmeyi amaçlıyor.

Çalıştayı dört spesifik hedefi bulunuyor:

1. İstanbul, Diyarbakır ve yurtdışında bulunan STA'lar arasında diyalog ve dayanışmayı artırmak; kurumsal ortaklık ve iş birliğini güçlendirmek,

2. Katılımcı kurumların diğer kurumlar tarafından yapılan çalışmalar hakkında bilgilendirilmesini sağlamak ve yapılan çalışmalar ve yürütülen projeler arasında sinerji oluşturmak,

3. Kurumlar arasında ikili ya da çoklu iş birliklerini geliştirmek, ortak projelerin gelişmesini sağlamak,

4. Kurumsal öğrenme kapasitesini güçlendirmek, STA'larda sürekli öğrenen kurumsal bir yapının gelişmesine katkı sunmak.

Çalıştaya Kürt dili, tarihi, kültürü, sanatı, edebiyatı alanında çalışan 11 STA'dan toplam 21 kişi katıldı. Çalıştay programı kapsamında birinci gün kurumsal sunumlarla kurumların birbirini tanıması sağlandı. Her bir STA kurumsal geçmişleri, amaç ve hedefleri, bugüne kadar yaptıkları çalışmaları, devam eden projeleri ve geleceğe dönük planları hakkında katılımcı kurumları bilgilendirdi. Çalıştayı ikinci gününde ise kurumsal ortaklıklar ve iş birlikleri için serbest bir tartışma yürütüldü. Bu kapsamda katılımcılar, kurumlarının yaşadıkları sorunlar, güçlü ve zayıf yönleri, işbirliği ve ortaklıklar önündeki engeller, olası fırsatlar, ortak çalışma alanları gibi başlıklarda görüş ve önerilerini paylaştı. Söz konusu tartışmalarda ayrıca STA'lar arası diyalogun kalıcı hale gelmesi için yapılması gerekenler ile 2021 yılı için somut proje ortaklıkları değerlendirildi.

Elinizdeki rapor söz konusu çalıştayda yapılan tartışmaları kapsıyor ve katılımcı kurumlarının kısa tanıtımlarını içeriyor. Raporlama

Sivil Toplum Diyalogu

Online Calistay Raporu

19-20 Eylul 2020

yapilirken, yontem olarak, calistayda yapilan tartismaların tamamına yer verildi. Bazı konularda katılımcılar arasında bir konsensus varken bazı konular ise sadece kimi katılımcılar tarafından dile getirildi. Bu anlamda raporda yer verilen gorusler konsensusten oteye yapilan tartismaları ve tespitleri içeriyor.

Bu calisma ile, STA'lar arası diyalog ve is birliğine dair tartismaları, gorus ve önerileri yazılı hale getirerek kayıt altına almak amaçlanıyor. Söz konusu calisma bir yandan sivil toplum diyaloguna ilişkin bir bilgi birikimi olustururken, ote yandan bir baslangic adımı olan projenin yeni calismalarla sürdürülmesine katkı sunacaktır. Rapor, ayrıca katılımcı STA'lar arasında 2021 yılında somut proje ortaklıklarının geliştirilmesi için zemin olusturacaktır.

////////////////////////////////////

Kürt Sivil Toplum Alanı: Sorunlar, Çözümler

Kürt dili, tarihi, edebiyatı, kültürü ve sanatı alanında çalışan kurumların sahalari son dönemde dikkate değer düzeyde daraldı. Bu daralmanın en önemli nedenini hiç kuşkusuz Kürt meselesinin 2015 yazıyla birlikte içinde düştüğü “türbülans” olusturuyor. Uzun süren diyalog ve müzakereler sonrası kentsel alanlara taşan çatismalar,

meselenin tekrar bir “güvenlik” ve “terör” sorunu olarak kodlanması, askeri darbe kalkışması sonrası hem siyasi hem de sivil alanda yaşanan daralma dil, edebiyat, kültür ve sanat alanında çalışan birçok STA'yı doğrudan etkiledi. Hem niteliksel hem niceliksel olarak yaşanan daralmayla birlikte sivil toplum alanındaki çeşitlilik de önemli oranda azaldı.

Siyasi parti ve hareketler ile sivil toplum arasındaki angajmanlar önemli bir sorun alanını olusturuyor. Türkiye'nin genelinde olduğu gibi Kürt alanında da sivil toplum sahası büyük oranda siyasi parti ve hareketlerin gölgesinde bulunuyor. Bu durum yapıcı-eleştirel bir ortamın ve geliştirici bir kamusal tartışmanın oluşmasını engelleyerek hem siyasi parti ve hareketlerin gelişmesi ve siyasetin dönüşmesi hem de sivil toplum alanının genişlemesi önünde önemli bir engel olusturuyor. Örneğin, siyaset ve sivil toplum arasındaki bu gerilimli ilişki gönüllü veya profesyonel olarak çalışan nitelikli kişilerin sivil toplum çalışmalarına katılımını olumsuz yönde etkiliyor. Bu anlamda, siyasi parti ve hareketler ile STA'lar arasında yapıcı-eleştirel bir ilişkinin kurulması hem siyaset alanını hem de sivil toplum alanını geliştirecektir. STA'lar bu anlamda bağımsız ve eleştirel tutumlarını koruyarak hem

Sivil Toplum Diyalogu

Online Çalıştay Raporu

19-20 Eylül 2020

sivil toplum alanını genişletebilir ve hem de siyasetin dönüşümüne daha fazla katkı sunabilirler.

Sivil toplum alanında yaşanan daralmanın bir diğer önemli nedenini siyasetin doğrudan etkilediği ekonomik sıkıntılar oluşturuyor. Zaten sınırlı bir dolaşıma sahip olan Kürt çalışmalarının alanı son yıllarda ekonomik nedenlerden ötürü daha da daraldı. Zirâ, siyasetin doğrudan etkilediği ekonomik piyasa ve Kürt dili piyasası önemli bir darbe aldı. Kürt çalışmaları özünde bir itirazı barındırdığı için politik bir çalışma ve bundan ötürü siyasetten ve siyasi alanda yaşananlardan doğrudan etkileniyor.

Kürtçe okuma ve eğitim/öğretim alanı son beş yıl içinde göz ardı edilmeyecek düzeyde daraldı. Devlet ve hükümet politikaları zaten bu konuda olumsuz bir etkide bulunuyor. Bununla birlikte, Kürdistan'da hâkim siyasetin Kürt dili ve kültürü alanında yapılan reformlar konusundaki tutumu ve tercihleri, Kürt çalışmalarına olan ilginin azalmasında önemli bir rol oynadı. Örneğin, bir katılımcı seçmeli dersler için hazırlanan kitapların devlet desteği ile 50.000-100.000'ler civarında basıldığı halde, bu çalışmaların o dönem hâkim Kürt siyaseti tarafından boykot edildiğini; ama bugün bir yayınevi tarafından basılan benzer kitapların beş yılda 1.000 adet satmadığını belirtiyor. Yaşayan Diller Enstitüsü,

Kürtçe lisans bölümleri, TRT Kürdi gibi reformlar karşısında benimsenen ve olumsuz sonuçlar doğuran bu boykot yaklaşımının devam ettiğini belirten katılımcı, okullarda Kürtçe seçmeli dersler konusunda vatandaşlara dönük hiçbir tanıtım ve teşvik çalışmasının bugün de yapılmadığını ifade ediyor. Yakın zamanda yapılan bir saha araştırmasına göre ailelerin %70'i Kürtçe seçmeli derslerden haberdar değil. Oysaki iki saat Kürtçe eğitimin verildiği okullarda birçok şey değişebiliyor: Okulun atmosferi başkalaşılıyor, öğrencilerin, öğretmenlerin ve toplumun psikolojisi olumlu yönde değişiyor.

Katılımcıların da belirttiği üzere mevcut durumda Kürtçe basılan kitapların önemli bir kısmı "Kürt Kütüphanesi" için, daha açık bir ifadeyle arşiv için basılıyor. Zira satışların çok düşük seviyelerde kalmasından dolayı mali olarak sürdürülebilir bir çalışma ortaya çıkmıyor, çıkamıyor. Genel ekonomik gidişatın yanı sıra Kürt alanındaki siyasi atmosfer, yapılan siyasi tercihler söz konusu çalışmaları doğrudan etkiliyor. Kürt STA'larının özellikle dil alanında yaptığı çalışmalar çoğu durumda toplumsal karışıklık bulmuyor, çoğunlukla "akıntıya karşı kürek" çekme olarak görülüyor. Bu konuda kısa vadede çeşitli fon kaynakları ya da sponsor destekleriyle çalışmalar yürütülebilse de uzun vadeli çözüm

Sivil Toplum Diyaloğu

Online Çalıştay Raporu

19-20 Eylül 2020

Kürt diline ilişkin talepleri artırmaya dönük siyasal reformları, geniş toplumsal mobilizasyonları ve dönüşmeleri gerektiriyor.

Bu noktada siyasi parti ve hareketlerin etrafındaki sosyo-politik mobilizasyon anlamında “dar siyaset” ile ekonomik, sosyal, kültürel, dilsel, mekânsal vb. alanlarda ortaya çıkan sorunların çözümüne dönük çok merkezli, çok aktörlü ve heterojen bir sosyo-politik mobilizasyon olarak “geniş siyaset” arasına fark koymak ve toplumsal ihtiyaçların gerektirdiği “geniş siyasete” yönelmek Kürt STA’ları açısından yeni bir kapı açabilir. Bağımsız ve eleştirel Kürt STA’ları kendi aralarındaki diyalogu güçlendirerek, iş birliğini ilerletip ortak tavırlar geliştirebilirse bu tür bir dönüşüme katkı sunabilirler. Ayrıca geniş anlamda siyasetin gelişmesiyle birlikte sivil toplum alanında yapılan çalışmalar hem toplumsal alanda daha fazla karşılık bulabilir hem de çalışmalar için toplumsal destek sağlanabilir.

STA’ların toplumsal dönüşümde etkin bir rol oynayabilmesi için kurumsal çalışmalarda profesyonelleşme önem arz ediyor. Kürt çalışmaları alanında faaliyet yürüten STA’larda bu konuda önemli sorunlar yaşanıyor. Çalışma alanlarında uzmanlaşma, ilgili alanda referans oluşturacak çalışmalar yapma, kendi alanında

referans oluşturan bir kuruma dönüşme hedeflenmelidir. Bununla birlikte, mevcut durumda çoğu çalışmada böylesi bir profesyonelleşmenin yeterince sağlanamadığı görülüyor. Bu durum STA’ların bir yandan ekonomik ve siyasi alanları ve bu alanlardaki kurumları etkileme kapasitesini sınırlandırırken bir yandan da kurumsal iş birliği ve ortaklıkların zeminini zayıflatıyor. Bu anlamda, kurumsal çalışmalarda uzmanlaşma Kürt çalışmaları alanında faaliyet yürüten STA’lar için önemli bir imtihan alanını oluşturuyor.

////////////////////////////////////

Sivil Toplum Diyaloğu: Güçlü ve Zayıf Yanlar

Kürt dili, tarihi, edebiyatı, sanatı ve kültürlü alanında çalışan katılımcı STA’ların dikkate değer güçlü yanları bulunuyor. Siyasi partiler ve siyasi gruplara karşı bağımsız olmaları ve eleştirel bir yaklaşımı benimsemeleri katılımcı kurumların en güçlü ortak yanlarını oluşturuyor. Kurumlar yaptıkları çalışmaların -özellikle de Kürt çalışmalarının özünde bir itirazı barındırmasından ötürü- geniş anlamda politik olduğunun altını çiziyor. Bununla birlikte, siyasi parti ve gruplara karşı bağımsızlıklarını ve kamu yararını esas alan eleştirel tutumlarını koruyorlar ve buna kıymet veriyorlar.

Sivil Toplum Diyalogu

Online Çalıştay Raporu

19-20 Eylül 2020

Her ne kadar sahada somut girişimlere dönüşme düzeyi zayıf olsa da ilgili kurumlarda iş birliği ve ortalığa açık bir kültür ve bu konuda güçlü arayışlar bulunuyor. Siyasi parti ve hareketlerin sivil toplum alanı üzerindeki belirleyici etkisi, bağımsız ve eleştirel STA'ların nitel ve nicel olarak zayıflığı bu tür kurumların iş birliği geliştirme ve ortaklık kurma arayışlarını güçlendiriyor.

Katılımcı kurumların çalışma alanlarının kesişmesi ya da birbirini tamamlama ve sinerji yaratma potansiyeli önemli bir güçlü yan olarak değerlendiriliyor ve dikkate değer bir fırsat penceresi sunuyor. İlgili STA'lar dil, tarih, kültür, edebiyat, sanat, kültür gibi farklı alanlarda; performans, saha araştırmaları, savunuculuk gibi farklı yöntemlerle çalışsalar da esasında Kürt kimliğinin korunması ve yeniden üretimi alanında kesişiyorlar ve yaptıkları çalışmalar toplumsal ihtiyaçların farklı yönlerini oluşturuyor. Bu anlamda ilgili kurumlar farklı sahalara dokunuyor, farklı araç ve yöntemlerle iş yapıyor ve farklı bireysel ve kurumsal ağlar geliştiriyorlar. Kürt kimliğinin farklı yönlerini kapsayan ve aktör, ilişki, ağlar ile yöntem konusundaki bu çeşitlilik, birbirinden uzaklıktan ziyade birbirini tamamlama niteliği taşıdığı için sinerji yaratma

potansiyeli taşıyor.

Söz konusu STA'lar arası rekabetin olması ve dayanışma yaklaşımının baskın olması önemli bir fırsat sunuyor. Kürt alanında bağımsız ve eleştirel STA'ların sayısı sınırlı olduğu için bu tür kurumlar arasında rekabetten ziyade dayanışmaya dayalı ilişkiler oluşuyor. Bu anlamda içinde bulundukları bağlam bağımsız STA'ların diyalog kurma, ortak işler yapma, kaynak paylaşımı ve dayanışma süreçlerini destekliyor. Katılımcı STA'ların görece olarak geçmiş deneyimlerden kurumsal olarak öğrendiği ve bunun dayanışma zeminini güçlendirdiği görülüyor.

Yukarıda altı çizilen ortak meselelerin yanı sıra, katılımcı STA'ların farklı alanlarda güçlü yönleri sahip olduklarının altını çizmek diyalog ve iş birliği açısından önem arz ediyor. Bazı STA'lar gençlere yaygın bir şekilde ulaşım ve sosyal medyayı etkin kullanırken, bazı STA'lar savunuculuk alanında, bazıları da saha araştırması ve raporlama alanında etkin bir kurumsal kapasiteye sahip. Yurtdışında bulunan STA'lar uluslararası alanda sivil toplum, medya ve siyasi partiler nezdinde savunuculuk yapma konusunda önemli deneyimler biriktirirken, kültür ve sanat alanında performanslar gerçekleştiren STA'lar daha güçlü toplumsal etkiler ortaya çıkarabili-

Sivil Toplum Diyalogu

Online Çalıştay Raporu

19-20 Eylül 2020

yorlar. Yine bazı STA'lar kurumsal yapılanma ve işleyiş, kısa ve orta vadeli planlama, programlama, proje geliştirme ve sınır ötesi ilişkiler kurma kapasitesine sahipken, bazıları Kurmancî ve Kirmanckî/Dimilî/Zazakî çalışmalarında dikkate değer birikim oluşturmuş durumda. Bu güçlü deneyim ve birikimlerin karşılıklı aktarılması, maddi, insani, bilgi-temelli ya da sembolik kaynakların paylaşılması STA'lar arası diyalogun güçlenmesine önemli katkılar sunacaktır.

STA'ların güçlü yanları kadar göz ardı edilemeyecek zayıf yanları da bulunuyor. Bu konuda katılımcı kurumların sıklıkla altını çizdiği ilk sorun alanını STA'ların ekonomik kaynaklarının yetersizliği oluşturuyor. Bir iki istisna dışında genel olarak STA'ların üyelerden ve gönüllülerden mali kaynak temin etme olanakları çok sınırlı. Öte yandan, merkezi hükümetin ve devletin doğrudan yönettiği ya da müdahil olduğu fon kaynakları Kürt çalışmaları alanında faaliyet yürüten STA'lar için neredeyse tamamıyla erişilemez bir noktada. Çalışmaya katılan STA'lar sınırlı da olsa uluslararası küçük ölçekli fon kaynaklarına erişebiliyorlar. Türkiye'de demokratikleşmenin sağlanması ve hak ihlallerinin giderilmesi konusunda Kürt çalışmaları belirleyici bir yer tutmasına rağmen, fon veren kurumların siyasi kaygı-

ları, Kürt çalışmaları alanında çalışan STA'lara dönük mesafeli yaklaşımları, bazen sınırlı bilgiye sahip olmaları önemli bir engel olarak duruyor. Bununla birlikte, fon veren kuruluşlar nezdinde savunuculuk ve lobi yapma, kurumsal ilişkiler geliştirme, proje geliştirme ve planlama kapasitesi, proje bazlı kurumsal ortaklıklar kurma kapasitesi gibi alanlarda STA'ların yaşadıkları sorunlar da dış kaynak teminlerini önemli oranda sınırlandırıyor.

Türkiye'deki Kürt STA'ları arası diyalogun yetersizliği bir diğer sorun alanını ve zayıflığı teşkil ediyor. Hem Diyarbakır'da hem de İstanbul'da bulunan STA'lar sınırlı birkaç deneyim dışında çalışmalarını ve projelerini çoğunlukla tek başlarına yürütüyorlar. Kurumsal ortaklıklar kurma konusundaki girişimler oldukça yetersiz düzeyde. Yine, bir iki istisna dışında Irak, İran ve Suriye'deki Kürt STA'larıyla olan ilişkiler yok denecek kadar az.

Kürdistan'da yaşanan bu sorunlar diasporaya da yansıyor. Bugün özellikle Avrupa'da önemli bir Kürt diasporası bulunmasına ve birçok Kürt STA'sı uzun yıllardır çalışmalarını yürütmesine rağmen, bu alanda da diyalog ve iş birliği çalışmaları not etmeye değer bir ilerleme kat edebilmiş değil. Diasporada önemli bir genç

Sivil Toplum Diyalogu

Online Çalıştay Raporu

19-20 Eylül 2020

nüfus bulunmasına rağmen, buradaki STA'lar bu grupların dil, edebiyat, kültür, sanat gibi sahalarda kendilerini ifade edebilecekleri alanlar ve olanaklar sunamıyorlar. Gençlere dönük çalışmalar çoğu ülkede "yüksek siyaset" alanı ile sınırlı kalıyor ve bu alanda sıkışıyor. Bu anlamda STA'ların bu sıkışmayı açacak yeni alanlar oluşturma kapasitesi oldukça sınırlı ve bu konuda önemli bir zayıflık bulunuyor.

STA'lar hem Kürt kamusal alanında hem Türkiye kamusal alanında hem de uluslararası düzeyde sınırlı bir görünürlüğe sahip. Bu konuda dikkate değer zayıflıklar bulunuyor. Bir iki istisna dışında ilgili STA'ların uluslararası alanda görünürlükleri neredeyse yok denecek düzeyde. Birçok Kürt STA'sının uluslararası düzeyde tanıtım, görünürlük ve savunma faaliyeti yapabilecek insan kaynaklarına sahip olmaması bu alanda önemli bir engel oluşturuyor. Öte yandan Türkiye kamusal alanına erişme olanakları görece olarak daralmış olsa da var olan imkânların, araç ve enstrümanların etkin şekilde kullanılmadığı görülüyor. Katılımcı STA'ların kendi arasındaki ilişki ise "kısmi bilgi sahibi olma" düzeyi ile sınırlı. Kurumların çalışmalarını yeterince tanıtmaması, etkili tanıtım araçları oluşturmaması, sosyal medyanın etkin kullanılamaması bu

konuda altı çizilen temel nedenler.

Nitelikli insan gücünün yetersizliği katılımcı STA'ların bir diğer ortak zayıf noktasını oluşturuyor. Çoğu STA, çalışma alanlarında uzmanlaşmış profesyonel ve gönüllü insanlara yeterince erişemiyor. Bu durum yapılan çalışmalar hem niceliksel hem de niteliksel olarak doğrudan etkiliyor. STA'ların yaşadığı ekonomik kaynak sıkıntıları profesyonel olarak çalışacak nitelikli kişilere erişim önünde en büyük sıkıntıyı oluşturuyor. Bununla birlikte proje bazlı çalışmalarda görece olarak nitelikli ekipler oluşturabiliyor. Buna karşın, gönüllü olarak çalışacak nitelikli insanların kurumsal çalışmalara katılımı ve desteği konusunda hem güven oluşturma hem de yaratıcı yollar inşa etme ihtiyacı bulunuyor.

////////////////////////////////////

Sivil Toplum Kuruluşlarının Görünürlüğünü Artırma

Çalıştay'da sivil toplum aktörlerinin içinde bulunduğu bağlamın sınırları, ortaya çıkardığı sorunlar ve çözümler ile bu bağlam içerisinde eyleyen STA'ların güçlü ve zayıf yanları ele alındıktan sonra temel sorun alanları tartışıldı ve çözüme ilişkin görüş ve öneriler sunuldu. STA'ların yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası alandaki

Sivil Toplum Diyalogu

Online Çalıştay Raporu

19-20 Eylül 2020

sınırlı görünürlükleri katılımcıların ortaklaştığı ana sorunlardan birini oluşturuyor.

STA'ların hem Kürt alanında hem Türkiye sivil toplumu içerisinde hem de uluslararası aktörler nezdinde görünürlüklerini artırmak konusunda öne çıkan ilk öneri sosyal medyanın daha etkin kullanımı. Alanda çalışan STA'ların teyit ettiği üzere bu alan özellikle genç kuşaklara erişmenin en etkili yolu. Kültürel alanda faaliyet yürüten ve daha çok gençlerin yer aldığı bazı kurum sosyal medya alanını etkin kullanıyor. Bununla birlikte, çoğu STA'nın bu alana daha fazla önem vermesi ve etkinliğini artırmak için yatırım yapması gerekiyor.

Hem sosyal medya çalışmalarının etkinliği artıracak hem de alternatif medya kuruluşlarının kullanabileceği nitelikte tanıtım materyalleri oluşturmak görünürlük çalışmalarına önemli bir katkı sunabilir. Bu alanda görünürlük çalışmalarında özellikle “görselliği” merkeze alan bir strateji oluşturmak önem arz ediyor. Yeni kuşağın bilgilendirme süreçlerinin esasında “görselliğe” dayalı olduğu, kâğıt ve kitaptan ziyade bir “ekran kuşağı” olduğu dikkate alındığında ürünlerin dijitalleştirilmesi, info-grafik ve video gibi görselliği merkeze alan araçların etkin kullanımı önem arz ediyor.

Görünürlük konusunda öne çıkan bir diğer öneri ikili ya da çoklu kurumsal ortaklıkların geliştirilmesi. Bu tür ortaklıklar bir yandan kurumsal kaynakları artırırken öte yandan yürütülen çalışma ve projelerde kullanılan araçları ve yöntemleri çeşitlendirerek zenginleştiriyor. Hem daha geniş ve farklı kesimlere ulaşmak hem de iletişim araç ve yöntemlerini zenginleştirmek görünürlük çalışmalarında fark yaratabilir. Örneğin, bir katılımcının ifade ettiği üzere, medya alanında çoğulluğu konu alan ve farklı dillerde ve farklı çizgilerde yayın yapan medya kuruluşlarının yer aldığı bir sergide, “çoğulluk” konsepti üzerine sanatsal bir performansın sergilenmesi, söz konusu etkinliğin etkisini ve görünürlüğünü artıracaktır. Bu anlamda medya alanında çalışan bir STA'nın söz konusu çalışmayı tek başına yapması ve projeyi bir sergi ile sınırlandırması yerine bir tiyatro grubuyla ya da müzikal çalışmalar yapan bir STA ile ortaklık kurması dikkate değer bir fark yaratacaktır.

Kürt çalışmaları alanında faaliyet yürüten STA'ların Türkiye ölçeğinde sivil toplum aktörlerinin kullandığı platformlara dahil olma, yine alternatif görsel medyayı daha etkin kullanma konusunda arzusu ve çabası oldukça düşük. Bununla birlikte, bu ortak platformları ve alternatif

Sivil Toplum Diyalogu

Online Çalıştay Raporu

19-20 Eylül 2020

görsel medyayı daha etkin kullanmak, buralara yönelik kurumsal çalışmaları tanıtıcı video, e-bülten gibi materyaller oluşturmak, podcast gibi yeni araçlar geliştirmek görünürlük çalışmalarında önemli bir fark yaratabilir.

Türkiye ölçeğindeki sivil alana dahil olma konusunda sıklıkla ortaya çıkan bir diğer sorun sansür meselesidir. Kürt çalışmaları alanında faaliyet yürüten kurumların hem çalışmalarının sınırlandırılmasına hem de görünürlüklerinin azalmasına neden olan sansürleri aşmak için etkin bir strateji olarak “açıklık” benimsenebilir. Katılımcı STA’ların deneyimleri, sansürleri ifşa etmenin, kamuoyu ile paylaşmanın, geniş kesimler nezdinde görünür kılmanın etkili olduğunu gösteriyor. Bununla birlikte, bir yandan sansürü ifşa edip kamuoyu nezdinde daha fazla görünür kılarken, öte yandan mağdur pozisyonuna düşmemek ve mağdur dilinden uzak durmak önem arz ediyor. Zirâ, yaşanan olayı dramatize eden ve aktörün kaybına odaklanan bu tutum hak kayıplarının telafisini kalıcı olarak sağlamadığı gibi geleceğe dair bir dönüşüm de vadetmiyor.

STA’ların görünürlüğünü artırma konusunda son olarak çok-dilliliğin öneminin altı çizilmelidir. Çalışmaların ve projelerin Kürtçenin yanı sıra Türkçe, İngilizce, Almanca, Fransızca

gibi dillerle yapılması, o dillerle konuşan kurum ve kuruluşlara ve toplumsal kesimlere ulaşmayı kolaylaştırıyor. Hem yurtdışında hem de Türkiye’de bulunan STA’ların deneyimleri, kurumsal çalışmalarda, özellikle görünürlük faaliyetlerinde, çok-dilliliğin önemli bir kaynak işlevi gördüğünü gösteriyor. Bu konuda özellikle İngilizcenin kullanımını görünürlük faaliyetlerinde önemli bir fark yaratıyor.

////////////////////////////////////

Uluslararası Fon Kaynaklarına Daha Fazla Erişim

Uluslararası fon kaynaklarına erişim konusunda katılımcı kurumlar arasında bazı kurumların görece tecrübeli olduğu görülse de genel olarak bu alanda bir gelişime ihtiyaç var. Bu konuda deneyim sahibi kurumların tecrübelerini, alana dair bilgilerini ve gözlemlerini paylaşması öne çıkan ilk öneri.

Uluslararası fon kaynaklarına erişimi artırmak için STA’lar bünyesinde bu kuruluşlara dönük projeler hazırlayabilecek insanların yetişmesi önem arz ediyor. Bu alanda önemli sorunlar yaşanıyor. Proje geliştirme konusunda deneyimli insan kaynağı gerekli sayıda olmadığı için birçok hibe programı değerlendirilemiyor. Bu konuda

Sivil Toplum Diyalogu

Online Çalıştay Raporu

19-20 Eylül 2020

her bir STA'da en az bir kişinin proje geliştirme ve planlama konusunda yetişmesi sağlanabilir. Deneyimli kişi ve kurumların desteğiyle STA'lara gönüllü ya da profesyonel destek verecek kişilerin bu konuda yetişmesi için özel projeler ve eğitim programları geliştirmek önem arz ediyor. Yine, özellikle proje geliştirme ve yönetimi konusunda STA'lara destek sunan kurum ve kuruluşlardan daha fazla destek talebinde bulunmak yaşanan sıkıntıları aşmayı kolaylaştırabilir.

STA'lar arası ortak projeler ön açıcı olabilir. Zirâ, proje bazlı ortaklıklar her şeyden önce planlama sürecinin daha iyi yapılmasını sağlayacaktır. Yine, planlama kadar uygulama sürecinde de söz konusu proje için daha fazla insani, mali ya da bilgi-temelli kaynağın mobilize edilmesini mümkün kılacaktır. Bu durum, ayrıca uygulama aşamasında karşılıklı denetimi, hesap verebilirliği ve şeffaflığı da artıracaktır. Fon kaynaklarının sınırlılığı, Covid-19 pandemi süreciyle birlikte birçok fon kuruluşunun bütçe kısıtlamasına gitmesi, bu alanda STA'lar arasında görece olarak bir rekabet ortamının oluşmuş olması fon veren kuruluşların daha seçici olmasını getirdi. Bu anlamda, STA'ların birbirini tamamlama niteliği olan ve sinerji oluşturma potansiyeli taşıyan çalışmalarını bir araya getirdiği ortak projelerin

geliştirilmesi fon kaynaklarına daha fazla erişimi sağlayabilir.

STA'lar arası sınır-ötesi ya da bölgesel iş birlikleri fon kaynaklarına erişimi artırabilir. Özellikle birden fazla ülkede çalışma yürüten ve temsilcilikleri olan fon kuruluşlarının bulunduğu ülkelerdeki STA'lar ile iş birliği geliştirip ortak başvurular yapmak, projelerin fonlanmasını kolaylaştıracaktır. Bu tür sınır-ötesi ve bölgesel iş birlikleri ayrıca fon kaynaklarına erişim kadar yeni kurumsal ilişkiler ve ağlar kurmaya da katkı sağlayacaktır.

Fon veren uluslararası kurumlar nezdinde Kürt kurumlarına karşı oluşmuş negatif algıyı dönüştürmeye dönük çalışmalar yapılmalıdır. İyi projelerle ve ortak platformlarla bu tür kurumlara başvurulması durumunda hem bu negatif imaj değiştirilebilir hem de daha fazla kaynak temin edilebilir.

Fon kaynaklarının ve proje çağrılarının düzenli takibi ve bunlara dönük ön hazırlıkların yapılması önem arz ediyor. STA'ların hibe çağrılarına dönük hazırlık yapması, proje havuzları oluşturup her bir proje için konsept notları geliştirmesi, fon kaynaklarının takvimlerin takibi, bu alanda bilgi ve belge paylaşımı dış kaynak temini konusunda önemli iyileşmeler sağlayacaktır.

Sivil Toplum Diyalogu

Online Çalıştay Raporu

19-20 Eylül 2020

Son olarak, daha fazla fon kaynağı temini yönünde arayışlar devam ederken, bununla birlikte daha kalıcı ve sürdürülebilir çalışmalar için öz kaynakların geliştirilmesine odaklanılmalıdır. Kürt STA'ları arası kaynak paylaşımı ve dayanışma sağlanması bu konuda önemli bir başlangıç noktası olabilir ve STA'ların öz kaynaklarla çalışma yürütme kapasitesini dikkate değer ölçüde büyütebilir. Fonlara dayalı çalışmalardan öteye geçebilmek için kurumlar kendi kaynaklarını ve olanaklarını birleştirmelidir. Yine, üretim, yaygınlaştırma, paylaşma konusunda daha yaratıcı yöntemler geliştirilmelidir. Bu konuda iyi örneklerin incelenmesi ön açıcı bir rol oynayabilir.

////////////////////////////////////

Sivil Toplum Yayıncılığını Geliştirme

Kürt alanında çalışan STA'ların sorunlarının ele alındığı bölümde altı çizildiği üzere yayıncılık çalışması çoğu STA'nın önemli çalışma alanlarından birini oluşturuyor. Maliyetlerin yüksek olduğu bu alanda sürdürülebilir bir yapı oluşturmak ilgili kurumlar için önemli imtihanlardan birini oluşturuyor.

Bu konuda öne çıkan ilk öneri yayıncılık çalışmalarını dijitalleştirmek. Genç kuşakların

bilgi edinme süreçlerinin çoğunlukla dijital ortamda olduğu ve bunun gelecek yıllarda daha da artacağı dikkate alınarak yayıncılık çalışmalarını dijitalleştirmek önemli bir çözüm seçeneği olabilir. Zira kâğıttan vazgeçilerek kitap, dergi, broşür vb. ürünlerin dijital ortamlarda dağıtımını her şeyden önce daha fazla kişiye erişmeyi kolaylaştıracaktır. Ayrıca kâğıt, matbaa, dağıtım ve insan kaynakları giderleri gibi kalemlerde tasarruf sağlayarak maliyetleri düşürecektir. Dijital ortamlarda dağıtım konusunda uluslararası ölçekte hizmet sunan kurum, kuruluş ve platformların varlığı STA'larda yayıncılık faaliyetlerini dijital ortama taşıma çalışmalarını kolaylaştırıyor. Yine halihazırda katılımcı kurumlar içerisinde bazılarının çeşitli eserlerini dijitalleştirmeleri ve uluslararası platformlar üzerinden dağıtmaları ve bu konudaki kurumsal deneyimlerini ve altyapılarını paylaşmaya hazır olmaları böylesi bir dönüşüm için önemli bir fırsat sunuyor.

Yayıncılık alanında iyi işler çıkaran, bu alanda özgün modeller geliştiren çeşitli sivil girişimlerin yakından incelenmesi bu alanda yapılan bir diğer önemli öneri. Son on yıl içerisinde bu alanda iyi örnekler oluştu. Yine Kovid 19 pandemi döneminde dijitalleşme konusunda özgün deneyimler ortaya çıktı. Söz konusu deneyimlerin paylaşılması, yakından incelenmesi

Sivil Toplum Diyalogu

Online alıştay Raporu

19-20 Eylul 2020

STA yayıncılığı konusunda ön açıcı potansiyeller taşıyor.

Yayıncılık konusunda son olarak dağıtım çalışmalarını ortaklaştırmak önerisi yapıldı. Yayıncılık çalışmalarında dağıtım maliyetleri STA'lar açısından önemli bir yük oluşturuyor. Ayrıca, Kürt alışmaları alanında faaliyet yürüten kurumlar kimi durumlarda siyasi gerekçelerle sorunlarla karşı karşıya kalabiliyorlar. Bu durum dağıtım faaliyetlerini kesintiye uğratabiliyor. Bu anlamda, yayıncılık faaliyeti yapan STA'ların dağıtım konusunda iş birliğine gitmesi ve ortaklaşması yayın çalışmalarının geliştirilmesine önemli bir katkı sunacaktır. Bu konuda ortak dağıtım platformlarının, online satış alanlarının oluşturulması ya da var olan dağıtım ağlarıyla kurulan temaslarda iş birliği ve ortaklık sağlanabilir.

////////////////////////////////////

Sivil Toplum Diyalogu İçin Tematik Öneriler

Çalıştayda ele alınan bir diğer başlık katılımcı STA'ların tematik olarak keşiştiği alanlardı. Bir başlangıç adımı olan buluşmayı kalıcı hale getirmek ve sivil toplum diyalogunu genişleterek sürdürmek için birçok tematik öneri sunuldu. Aşağıda bu konuda öne çıkan öneriler yer alıyor:

1. Kürt kimliğinin korunması ve geliştirilmesine dönük çalışmaların katılımcı kurumların ana ortak noktalarından biri olduğu ve dil alanında yapılan çalışmaların toplumsal karşılıklarının zayıf olduğu dikkate alınarak, kurumsal çalışmalarda Kürtçenin korunması ve geliştirilmesinin ana temalardan biri olarak benimsenmesi gerekir. Bu anlamda dil çalışmaları iş birliği ve ortaklıkların ana temalarından biri olmalıdır. Dil alanında ortak bir siyasetin olmaması yapılan çalışmaların etkisini önemli düzeyde düşürüyor. Siyasi aktörlerin bu konudaki sınırları dikkate alınarak, Kürt STA'ları siyasi aktörleri eleştirmekten öteye geçerek, bu alanda siyasete liderlik edecek bir pozisyon almalı ve ortak bir dil politikası geliştirmelidir.

2. Devlet okullarında Kürtçeye dair açılan alanların etkin kullanımı hedeflenmeli, bu konuda toplumsal farkındalık artırıcı çalışmalar yapılmalıdır. Örneğin, STA'lar eğitim-öğretim yılı başlarında ocukların Kürtçe seçmeli derslere kayıtlarının yapılması için velilere dönük ortak bir şekilde tanıtıcı ve teşvik edici çalışmalar yapılmalıdır.

3. Bazı Avrupa ülkelerinde devlet okullarında Kürtçe öğretme olanağı bulunmasına rağmen, yeterli insan kaynağı olmadığı için bu

Sivil Toplum Diyalogu

Online Çalıştay Raporu

19-20 Eylül 2020

imkanlar yeterince değerlendirilemiyor. Bu anlamda Kürtçe eğitim konusunda insan kaynaklarını geliştirmeye dönük çalışmalar yapılabilir.

4. Uluslararası alanda savunuculuk faaliyetlerine daha fazla önem vermek gerekir. Kürt alanında faaliyet yürüten STA'ların bu alanda dikkate değer düzeyde insan kaynağı sorunu bulunuyor. Bu alandaki boşluğu doldurmak için uluslararası alanda savunuculuk konulu özel eğitim ve hazırlık çalışmaları yapılabilir.

5. 2023 yılı Lozan Anlaşması'nın 100. yılı. Lozan kentinin bulunduğu İsviçre başta olmak üzere birçok ülkede bu konuda çeşitli faaliyetler yapılabilir. Kürtlerin içinde bulunduğu sorunlar uluslararası alanda daha fazla görünür kılınabilir.

6. Kürtler arası ilişkilerde demokratik standartları geliştirecek, demokrasi kültürünü güçlendirecek çalışmalara ağırlık verilebilir. Bu alanda yaşanan büyük sorunların çözümünde STA'lar kolaylaştırıcı bir rol oynayabilir, örnek çalışmalar ve modeller ortaya çıkarabilir.

7. Avrupa ülkeleri başta olmak üzere diasporadaki Kürt gençlerinin sivil toplum çalışmalarına katılmaları için özel programlar ve projeler geliştirilebilir. Dil, edebiyat, kültür, sanat gibi alanlarda gençlerin katılabileceği ve politik kimliklerinin yanı sıra kültürel kimliklerini de geliştirebilecekleri imkanlar sunulabilir. Bu tür

çalışmalar bir yandan hem Kürtçeyi hem de bulunduğu ülkenin dilini/dillerini iyi bilen gençlere erişmeyi ve onların sivil toplum çalışmalarına katılımlarını sağlayabilir, öte yandan anadillerini büyük oranda kaybetmiş diasporadaki Kürt gençlerinin dilsel ve kültürel gelişimini destekleyebilir.

8. STA'lara dönük olgusal bilgi eksiklikleri yapılan birçok çalışmayı doğrudan etkiliyor. STA Ağları gibi çalışmalar sahadaki ihtiyaç ve beklentiler dikkate alınarak yürütülmelidir. Bu anlamda STA'lara dönük olgusal bilgi eksikliğini gidermek için saha araştırmaları yapılabilir ve ilgili kurumların ihtiyaçları, beklentileri ve önerileri tespit edilebilir. STA diyalogu ve ağ oluşturma çalışmaları ya da STA'lar arası tematik iş birlikleri bu olgusal bilgilerle çok daha etkili hale gelecektir.

9. Yayıncılık, savunuculuk, kültür ve sanat çalışmaları, saha araştırmaları ve raporlama gibi alanlarda iyi işler çıkaran ya da kurumsallaşma, uluslararası fonlara erişim gibi konularda rol model olan sivil girişimler özel olarak detaylı incelenebilir. Burada ortaya çıkan bilgi ve tecrübenin, incelenmesi, paylaşılması ve yayılması sağlanabilir. Bunlar birebir çalışmalarla ya da ortak buluşmalarla yapılabilir.

Sivil Toplum Diyalogu

Online Çalıştay Raporu

19-20 Eylül 2020

Sivil Toplum Ağı İçin Öneriler

Çalıştayda Sivil Toplum Diyalogu'nun sürdürüleceği temalar kadar söz konusu buluşmanın kalıcı bir ağı dönüşmesi ve genişlemesi için yapılması gerekenler de ele alındı. Bu konuda öne çıkan öneriler şunlar:

1. Mevcut durumda 11 kurumun katılımıyla oluşan bu platform yeni katılımlarla genişletilebilir. Bu konuda kısa vadede bu kurumlar arası diyalogların ve ortaklıkların güçlendirilmesi sağlanmalıdır. Orta vadede Kürt kimliğine ilişkin dil, kültür, sanat, tarih, edebiyat gibi farklı alanlarda çalışma yürüten bağımsız ve eleştirel STA'ların katılımıyla söz konusu platform büyütülebilir.

2. Söz konusu ağın genişletilmesinde Avrupa ve Amerika'daki etkin Kürt STA'ların katılımına özel bir önem verilebilir.

3. Kürtler arası sınır-ötesi STA iş birlikleri ve ortaklıkları geliştirilerek STA diyalogu güçlendirilip yaygınlaştırılabilir. Kısa vadede özellikle Irak Kürdistan Bölgesi'nde bulunan çeşitli STA'larla temas ve diyalogu olan katılımcı STA'lar ön açıcı bir rol oynayabilir.

4. Bu buluşmaya benzer buluşmaların di-

asporadaki STA'lar arasında da organize edilmesi sağlanabilir. Çalışmaya katılan ve yurtdışında bulunan STA'lar bu çalışmalara liderlik edebilir.

5. STA'lar arası diyalogu kalıcı hale getirmek, desteklemek ve büyütmek için yıllık STA festivalleri/bienalleri ya da STA fuarları düzenlenebilir.

6. Katılımcı her STA yılda en az bir projede en az bir kurumla ortaklık kurmayı bir prensip olarak benimseyebilir ve önüne hedef olarak koyabilir.

7. Kurumlar arasındaki iş birliği ve ortaklıklar sadece yönetim kurullarıyla ya da yöneticilerle sınırlı kalmamalıdır. STA'lar bünyesinde benzer işler yapan proje ekipleri ve çalışanlar arasında da ilişkilerin ve ortaklıkların kurulması sağlanabilir.

8. Bu buluşmanın kalıcı hale gelmesi için bir ağ oluşturulabilir. Başlangıç olarak bir e-mail grubu üzerinden bu sağlanabilir. Bununla birlikte, Kürt STA Ağı gibi kalıcı bir platform da oluşturulabilir. Bu konuda ortak bir web sayfası açmak da mümkün olabilir. Daha kurumsal, daha profesyonel ve daha kapalı bir ağ olabileceği gibi daha esnek, daha amatör ve daha açık bir ağ da kurulabilir. Böylesi bir platformun amaç ve hedeflerinin belirlenmesi, beklentilerin netleş-

Sivil Toplum Diyalogu

Online Çalıştay Raporu

19-20 Eylül 2020

tirilmesi oluşturacak ağın niteliğini belirlemeyi kolaylaştıracaktır.

////////////////////////////////////

2021 Yılı İçin Proje Önerileri

Çalıştayda son olarak 2021 yılı içerisinde somut proje ortaklıkları ele alınmış ve 3 proje önerisi geliştirilmiştir.

1. Sivil Toplum Alanı Durum Analizi ve İhtiyaç Araştırması Projesi: Kürt çalışmaları alanında faaliyet yürüten STA'ların ihtiyaç, talep ve görüşlerini belirlemek üzere bir saha araştırması projesi yürütülebilir. Böylesi bir araştırma ile sahaya ilişkin olgusal veri ve bilgiler elde edilerek sivil toplum ağının ihtiyaç, talep ve öneriler doğrultusunda oluşturulması sağlanabilir. Böylesi bir olgusal bilgi ayrıca yapılacak çalışmaların planlanmasını kolaylaştıracak ve ihtiyaçlara cevap veren projelerin geliştirilmesini mümkün kılacaktır. Saha araştırması ve raporlama konusunda deneyimli ve birikimli en az iki STA söz konusu projenin geliştirilmesinin sorumluluğunu üstlenebilir.

2. Sivil Toplumun En İyi Deneyimleri Çalıştay: Katılımcı kurumlar arasındaki ilişkilerin sürdürülmesi ve diyalogun güçlendirilmesi için yıllık buluşmalar sürdürülmelidir. Bu amaç-

la 2021 yılı buluşması "Sivil Toplumun En İyi Deneyimleri" temasıyla yapılabilir. Söz konusu çalıştayda katılımcı kurumların en iyi projelerini ayrıntılı olarak paylaşımları sağlanabilir. Projelerin geliştirilmesi, planlanması, kaynak temini, uygulama süreci, etkileri, izleme ve değerlendirme çalışmaları, öğrenilen dersler gibi alt başlıkları içerecek şekilde projelerin ayrıntılı bir şekilde paylaşılacağı böylesi bir çalıştay karşılaştırmalı bir analiz ve değerlendirme olanağı yaratarak STA çalışmalarında yaratıcılığın gelişmesine ve yeni yol ve yöntemlerin öğrenilmesine önemli katkılar sunacaktır. Söz konusu çalıştayın Diyarbakır'da yapılması durumunda Mezopotamya Vakfı ve Diyarbakır Siyasal ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü birlikte ev sahipliği yapabileceğini belirtmiştir. Online bir ortamda yapılması durumunda ise diasporada bulunan STA'lardan ikisinin çalışmayı üstlenebileceği konuşulmuştur.

3. e-Vate Projesi: Proje, İsmail Beşikçi Vakfı ile Vate Çalışma Grubu ve Vate Yayınevi ortaklığıyla Zazaca alanında önemli bir referans haline gelen Vate Dergisi'nin tüm sayılarının dijitalize edilmesini ve dijital ortamlarda sunulmasını kapsayacaktır. Kürt Tarihi Dergisi'ni yakın zamanda dijitalize etmeyi hedefleyen ve bu alanda önemi bir kurumsal deneyim sahibi olan

Sivil Toplum Diyalogu

Online Çalıştay Raporu

19-20 Eylül 2020

İsmail Beşikçi Vakfı ile Vate Çalışma Grubu ve Vate Yayınevi ortaklığıyla yürütülebilecek olan bu çalışma Kürt STA'ları arası ortaklık, kurumsal kaynakların ve deneyimlerin paylaşılması konusunda iyi bir örnek teşkil edecektir. Ayrıca, STA yayıncılığının dijitalize edilmesi konusunda ikinci bir örnek oluşturarak diğer STA'lar için teşvik edici olacaktır. Hepsinden önemlisi Kurmancî ve Soranîye göre kurumsal desteklerden daha fazla mahrum kalan ve dil kaybı riski taşıyan Zazakî'nin korunmasına büyük bir katkı sunacaktır.

Sivil Toplum Diyalogu

Online alıştay Raporu

19-20 Eylul 2020

EK 01: Katılımcı Kurumlar

1. şermola Performans
2. İsmet şerif Vanlı Mirasını Tanıtma ve Eğitim Kùltür ve İnsan Hakları Geliştirme Derneği
3. Diyarbakır Siyasal ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü (DİSA)
4. Bilgi Üniversitesi Türkiye Kùltürleri Araştırma Birimi (TÜKAB)
5. Mezopotamya Vakfı
6. Vate alışma Grubu ve Vate Yayınevi
7. Tahir Elçi İnsan Hakları Vakfı
8. İsmail Beşikçi Vakfı (İBV)
9. Kargeh – Kùltürel ve Sanatsal özümler
10. Dicle Toplumsal Araştırmalar Merkezi (DİTAM)
11. Chalak Events

Mirza Metin ve Berfin Zenderlioğlu kurucu ortaklığı ile 17 Ekim 2008’de Destar Tiyatro adıyla kuruldu, Şermola Performans ismiyle yoluna devam ediyor. 2008-2010 yılları arasında gezici topluluk olarak prodüksiyonlar yaptı ve uzun süreli Kürdistan turneleri gerçekleştirdi. 2010 yılında İstanbul Beyoğlu’nda bir barı tiyatroya dönüştürdü; burada altı yıl boyunca prodüksiyonlar üretti, sahneledi, eğitimler ve araştırmalar gerçekleştirdi. 2016 yılı Nisan ayında ekonomik ve politik sebeplerle sahne olarak kullandığı mekândan çıkmak zorunda kaldı, ardından gezici topluluk olarak yoluna devam etti. İstanbul’da birçok kurumdan değişik dallarda tiyatro ödülleri aldı, oyunları hakkında onlarca eleştiri yazısı yazıldı. 12 yıl süresince, biri çocuk oyunu olmak üzere 22 prodüksiyon üretti. Yurt içi ve yurt dışında festivallere katıldı, turneler gerçekleştirdi ve binlerce seyirciye ulaştı. 2018 yılında Mirza Metin tarafından Köln’de Şermola Performans’ın Almanya ofisi kuruldu. Şermola Performans çalışmalarını İstanbul ve Köln merkezli olarak yürütüyor.

Kuruluş Amaçları

- Çağdaş Kürtçe oyunların yazılmasını, sahnelemesini sağlamak ve eserleri uluslararası

arenaya taşımak;

- Mezopotamya anlatı geleneklerini araştırarak çağdaş tiyatro ile bağını kurmak ve çağdaş anlatı formları geliştirmek;

- Güncel, tarihsel ve toplumsal konuları incelemek, yüzleşmek ve seyirci ile paylaşmak;

- Oyunculuk, yönetmenlik, oyun yazarlığı gibi alanlarda araştırmalar ve eğitimler gerçekleştirmek;

- Başta İstanbul ve Köln olmak üzere yurtiçi ve yurtdışındaki seyirci ile buluşmak.

Başka Ne Yapar?

- Yurtiçi ve yurtdışı kurumsal ortaklık projeleri, eğitimler geliştirir ve uygular;

- İstanbul'da yeni bir sahne açmanın hayalini kurar;

- Kürdistan'da bir tiyatro çiftliği kurmanın hayalini kurar;

- Hayal kurmanın ve tiyatro üretmenin özgürlük mücadelesinde önemli bir mevzi olduğunu düşünür;

- Tiyatroyu hayat, sanat ve siyaset üçgeni içinde estetik bir direniş alanı ve biçimi olarak görür.

Oyunlar

2009 Qeşmerên Apoletî (Kürtçe)

2009 Palyaçonun Maceraları (Türkçe)

2009 Reşê Şevê (Kürtçe) – Yüzleşme

Oyunları 1

2010 Cerb (Sözsüz oyun)

2010 Bûka Lekî (Kürtçe)

2011 Dîsko 5 No'lu (Kürtçe) – Yüzleşme

Oyunları 2

2012 Antîgone2012 (Kürtçe) - Yüzleşme

Oyunları 3

2013 Gor (Kürtçe)

2014 Merheba (Türkçe-Kürtçe) – Dil

Oyunları 1

2015 Çêna Dengizî (Türkçe-Kürtçe) – Dil

Oyunları 2

2005 Di Tuwaletê De (Kürtçe) - Yüzleşme

Oyunları 4

2015 Dil Kuşu (Türkçe) – Dil Oyunları 3

2016 Serencama Qijikan (Kürtçe)

2017 Panopticon (Sözsüz oyun)

2017 Balans (Kürtçe)

Uluslararası Projeler

2017 Rawestgeharaf (Kürtçe, Almanca, Türkçe) – Şermola Performans & fringe ensemble Bonn

2018 Anziehungskräfte (Almanca) - Şermola Performans & fringe ensemble Bonn

2019 Acht (Almanca) – Şermola Performans Almanya

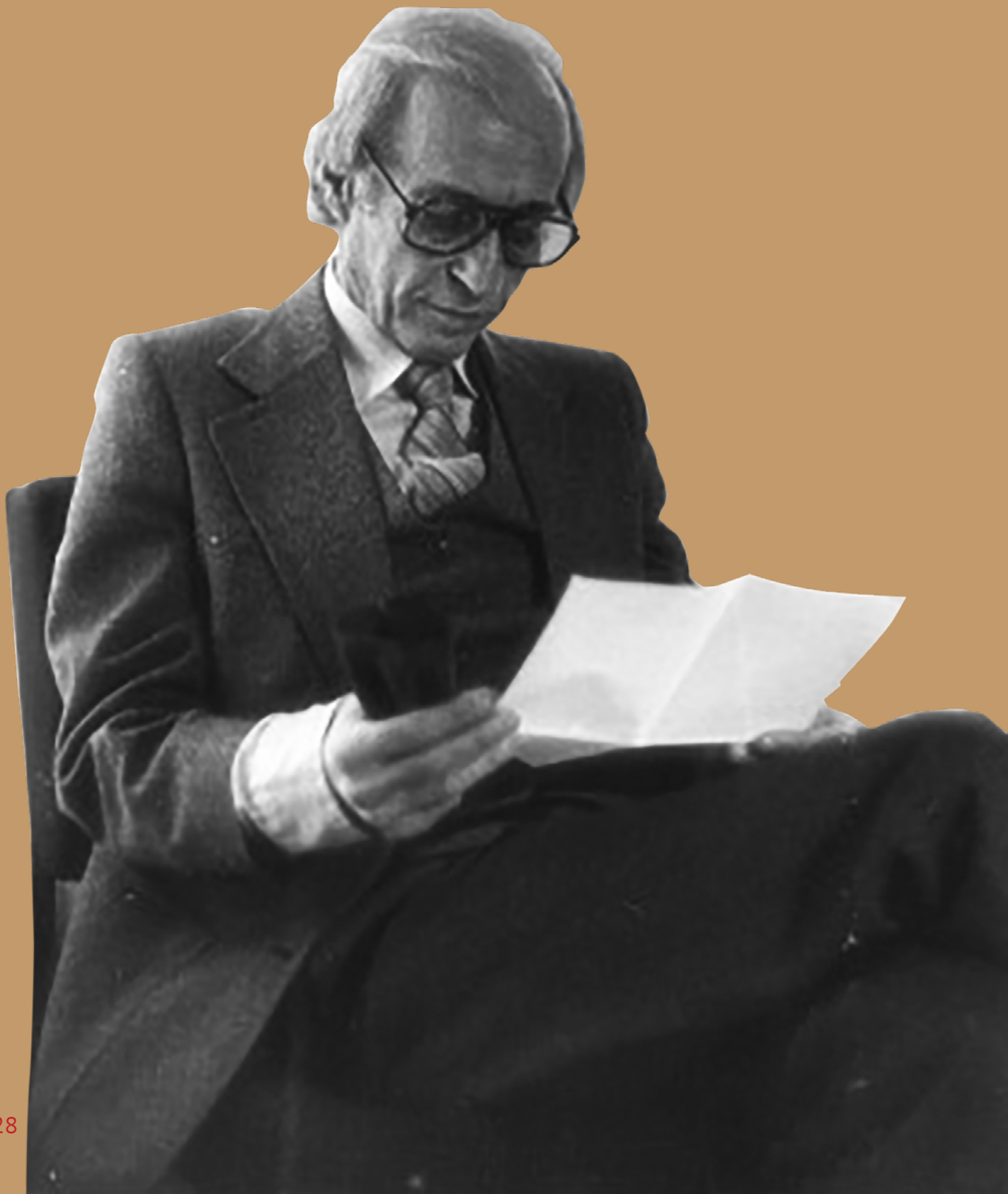
2020 Unvollkommen (Almanca) - Şermola Performans Almanya

2020 Eksik Semah (Türkçe) - Şermola Performans Almanya

2020 Ouroboros (Almanca) - Şermola Performans & fringe ensemble Bonn

2020 Min's Monolog (Almanca) - Şermola Performans Almanya

Bir Kürt entelektüel, tarihçi ve diplomat olan İsmet Şerif Vanlı'nın kitaplardan, mektuplardan, arşivlerden, el yazmalarından oluşan koleksiyonunun korunmasını ve tanıtımını amaçlayan bir dernek kurma fikri 2007 yıllarına dayanır. İsmet Şerif Vanlı ile İhsan Kurt ile başlayan tartışmalara daha sonra Jacqueline Samalie-Lambelet ve Ayoub Barzani de katıldı ve 11 Nisan 2008 tarihinde İsmet Şerif Vanlı Kürt Mirasını Geliştirme Derneği kuruldu. İsmet Şerif Vanlı ile Vaud Kantonu (BCU Lozan) arasında imzalanan anlaşmayla söz konusu koleksiyon İsviçre'nin en büyük kütüphanelerinden biri olan Lozan Kanton ve Üniversite Kütüphanesi (Bibliothèque cantonale universitaire vaudoise - BCU Lausanne) bünyesine katıldı ve kamuya sunuldu. Derneğin temel amacı İsmet Şerif Vanlı tarafından uzun yıllar boyunca biriktirilen ve sekiz dilde yaklaşık 3.500 eserden oluşan koleksiyonunu İsviçre'nin en zengin kütüphanelerinden biri olan BCU Lozan aracılığıyla korumak, tanıtmak ve erişime açmaktır.

Kurumsal Amaçlar

2019 yılında adını İsmet Şerif Vanlı Kürt Mirası ile Kalkınma, Eğitim, Kültür ve İnsan Hakları Destekleme Derneği (Association pour

la promotion du fonds Kurde İsmet Chérif Vanly, le développement, l'éducation, la culture et des droits humains - AFKIV) olarak değiştiren kurumumuz İsmet Şerif Vanlı Kürt Mirasını araştırmalar, konferanslar, tartışmalar ve kamusal alanda medya ve kültürel etkinlikler yoluyla korumayı ve geliştirmeyi; Kürdistan'ın kültürel, eğitsel ve demokratik gelişimine katkı sunmayı amaçlıyor. İsviçre kamuoyunu Kürt meselesine duyarlı hale getirmek derneğin en önemli amaçlarından birini teşkil ediyor.

Diğer Aktiviteler

Derneğimiz, 2018 yılından bu yana Ali Baba ve Siz Derneği (Association Ali Baba and You) ile birlikte düzenli olarak doğanın kalbinde kültürel, sanatsal ve ekolojik etkinlikler düzenliyor. Bu bayram etkinlikleri genellikle bir dağ evinde veya Vaudois Alpleri'ndeki bir dinlenme barında, "Çocuklarla dayanışma dağları!" teması etrafında gerçekleşiyor. Bu yaz mitinglerine genellikle ateşin etrafında, samimi bir ortamda, Kürt müziği ve danslarıyla yüze yakın kişi katılıyor. Bu günler, Kürdistan'daki yoksul çocuklara burs verilmesi lehine bir eğitim projesini desteklemek için düzenleniyor. Doğa yürüyüşleri ve çocuklar için oyunlar da programın bir parçasıdır.

İsmet Şerif Vanlı Eğitim Bursu

Eşitsizlikten ve demokratik olmayan bir ortamdan kaynaklanan yoksullukla mücadelenin ülke kaynaklarının adil paylaşımını gerektirdiğine inanıyoruz. Bu ilkedan yola çıkarak, gerekli önleyici tedbirlerin geliştirilmesi gerektiğini savunuyoruz. Bu niyetle toplumun en zayıf kesimlerinin ve aynı zamanda kalkınma ve güçlenmeye en uygun kesimin çocuklar olduğuna inancıyla, Dernek olarak, Sayın İsmet Şerif Vanlı'nın mirasını hayata geçirmek için çocukların eğitimine destek veriyoruz. Bu kapsamda elde edilen kaynaklarla İsmail Beşikçi Vakfı ile iş birliği içinde yoksul çocuklara eğitim bursu sağlıyoruz.

Paneller/Sempozyumlar/ Konferanslar

2018 Afrin, bombaların altında hayatta kal
2016 Kürt sorununun demokratik çözümü nedir?

2016 Ortadoğu'da çatışmalar ve barış: Kürt sorununa hangi demokratik çözümler?

2016 İsviçre'de Kürt göçü: sürgün ve entegrasyon arasında

2013 1923 Lozan Antlaşması'nın 90. yıl dönümü üzerine

2012 Suriye: Suriye'deki azınlıkların geleceği

Ortaklarımız

BUREAU CANTONAL POUR
L'INTÉGRATION DES ÉTRANGERS ET LA
PRÉVENTION DU RACISME (BCI)

İSMAİL
BEŞİKCİ VAKFI

Soirée de la littérature kurde

Avec Suzan Samanci

Nouvelliste, romancière et poète kurde. Auteure de plusieurs ouvrages, publiés en kurde et turc et traduits en français et en allemand. Elle a rédigé des chroniques pour les journaux turcs et kurdes «Demokrasi», «Gündem», «Özgür Politika» et «Taraf». Elle vit depuis plus de 10 ans entre Diyarbakir et Genève.

- Lecture de ses livres en kurde et en français par l'auteure
- Visite guidée de la Bibliothèque interculturelle
- Apéro: spécialités kurdes et vaudoises

En présence de:

- M. Jean-François Clément, le syndic de Renens
- Mme Karine Clerc, Conseillère municipale, Renens
- M. Ihsan Kurt, Président d'AFKIV

Vendredi 9 octobre 2020 à 17h00

GLOBLIVRES

Bibliothèque interculturelle
Rue Neuve 2bis
1020 Renens

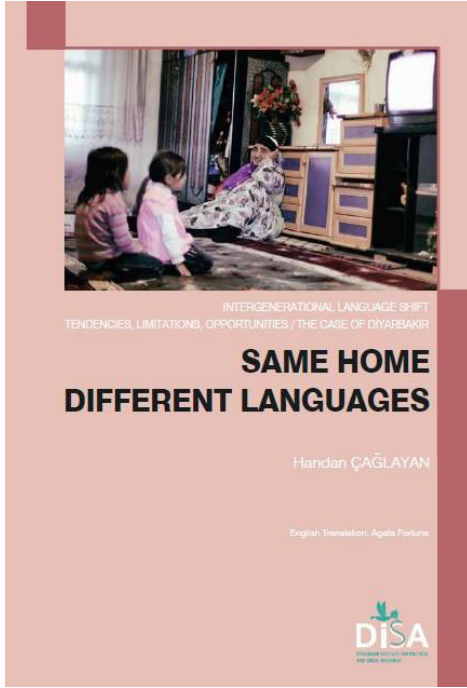

Association pour la promotion
du Fonds Kurde Ismet Chérif Vanly
et le développement de l'éducation,
de la culture et des droits de l'homme

COMMISSION INTÉGRATION
SUISSSES ÉTRANGERS RENENS

Contact: 079 665 33 68
Organisation: AFKIV, GLOBLIVRES, avec le soutien de la CISE

DIYARBAKIR KADIN SÖYLEŞİLERİ-1

İttifak, Dayanışma ve Çelişki Kavramları
Işığında Türkiye'de Kadın/Feminist Hareketler

İclal Ayşe KÜÇÜKKIRCA

6 Nisan 2019 - 14.00
DTSO

HEINRICH
BÖLL
STIFTUNG
DERNEĞİ
TÜRKİYE
TEMSİLCİLİ

DİSA Barış Okulu
katılımcılarını arıyor.

**ÇATIŞMA ÇÖZÜMÜ
VE
TOPLUMSAL BARIŞ
İNŞASINDA
STK'LARIN ROLÜ**

Seminer dizisine katılmak için
disa@disa.org.tr adresine niyet mektubuyla
birlikte başvuru yapınız. Son başvuru tarihi 3
Eylül 2019'dur. Katılım durumunuz 5 Eylül
2019 tarihinde size bildirilecektir.

**SEMINER TARİHLERİ:
7, 14, 21, 28 EYLÜL 2019**

İletişim için Atalay Çöçer'e disa@disa.org.tr adresinden ve
0555 3371834 no'lu telefondan ulaşabilirsiniz.

TÜRKİYE SİYASETİNİ YENİDEN DÜŞÜNMEK

Tanel Demirel
Türkiye Siyasetinin "Sağ" Hali

Tarih: 9 Kasım 2019, Cumartesi
Saat: 13:00
Yer: Diyarbakır Mimarlar Odası
Adres: Yaşar Kemal Cad. Kalender Plaza
Kat:6 No:10 Yenışehir

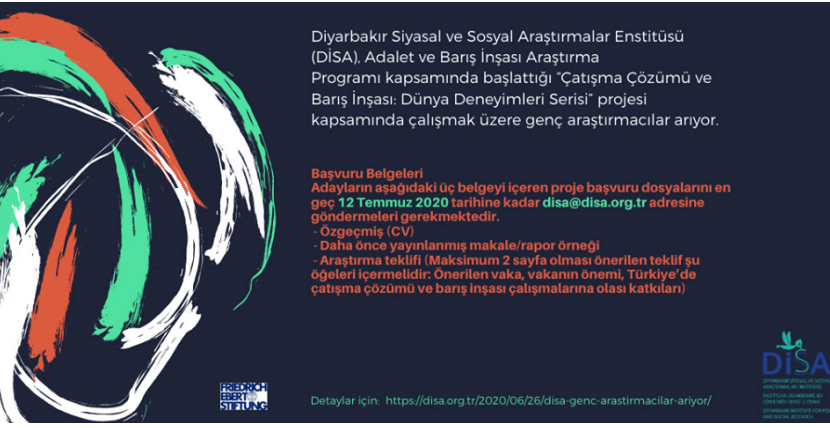

Diyarbakır Siyasal ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü (DİSA) siyaseten bağımsız, çoğulcu bir araştırma enstitüsü olarak 8 Mart 2010 tarihinde Diyarbakır'da kuruldu. DİSA, araştırma programları kapsamındaki alanlarda araştırmacılar için bir merkez işlevi görmeyi, toplumun sosyal ve siyasal gelişiminin önünü açacak araştırmalar yaparak geleceğe yönelik politikaların oluşturulmasına birinci elden, nesnel ve saha çalışmasına dayalı bilgi temelinde katkıda bulunmayı hedeflemektedir. DİSA, farklılıkların barış içinde bir arada var olmalarını mümkün kılan eşitlikçi toplumsal duyarlılığın artması ve diyalogun gelişmesi amacıyla araştırmalar yayımlayarak ilgililerin dikkatine sunmakta; konferans, sempozyum, panel, çalıştay, atölye ve raporlar aracılığıyla bilgi paylaşımına katkı sağlamaktadır.

Araştırma Programları

Enstitümüz çalışmalarını dört araştırma programı ekseninde yürütmektedir.

1. Anadili ve Pedagoji Araştırma Programı
2. Adalet ve Barış İnşası Araştırma Programı
3. Diyarbakır İçin Sürdürülebilir Yaşam ve Mekân Araştırma Programı
4. Diyarbakır için Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Araştırma Programı.

DİSA Çalışmaları Söyleşi ve Toplantılar

2019 DİSA Söyleşileri

2019 Diyarbakır için Kadın Okumaları ve Söyleşileri

2019 Diyarbakır STK Buluşmaları

2017 Kentsel Politikalar Bağlamında Okuma/Analiz Toplantı Serisi

2016 Sektöre Uğrayan Barış Süreçlerini Canlandırmak

Seminer ve Eğitim Programları

2019 Barış Okulu

2018 Kentsel Araştırma Yöntemleri Seminer Programı

2016 Okul-Öncesi Alternatif Eğitim Modelleri Seminer Programı

Paneller

2019 Türkiye Siyasetini Yeniden Düşünmek Panel Serisi

2017 Dayanışma Mimarlığı Paneli

2016 Kentsel Planlamada Katılım Politikaları Paneli

Psiko-sosyal ve Kültürel Faaliyetler

2018 Kürtçe Kukla Tiyatrosu

2017 Suriçi'nde Çatışma Etkisi Altındaki Çocuklara Yönelik Psiko-Sosyal Destek Çalışması

2017 Dayanışma Mimarlığı Sergisi

DİSA Araştırmaları ve Yayınları Anadili ve Pedagoji Araştırma Programı

2010 Dil Yarası/Kürtçenin Eğitimde Kullanılmamasından Kaynaklı Sorunlar

2012 Önce Anadili Broşür Dizisi

2012 Kürt Öğrencilerin Eğitiminde Kullanılabilecek Modeller

2012 Toplumsal Cinsiyet Eğitim ve Anadili

2014 Aynı Evde Ayrı Diller/Kuşaklararası Dil Aktarımı

2015 Bakur'un Sesi/Sözlü Çocuk Edebiyatıyla Okul Öncesi Eğitime Doğru

2015 Seta Gulguliskên Zarokan

2016 Eğitim Seti için Eğitimci Kılavuzu

2018 Çocukların Travmalarıyla Baş Etme/Çatışma Sürecinde Psiko-sosyal Destek

Adalet ve Barış İnşası Araştırma Programı

2013 Geçmişten Günümüze Türkiye'de Köy Koruculuğu Sistemi

2013 Kürt Meselesinin Çözümüne İlişkin
Algılar, Aktörler ve Süreç (HBSD ile birlikte)
2015 Hiçbir Şey Yerde Değil: Çatışma
Sonrası Süreçte Adalet ve Geçmişle Yüzleşme
Talepleri
2018 Uluslararası Deneyimler Işığında
Türkiye’de Barış Arayışları
2019 Barış Mekânları

Diyarbakır İçin Sürdürülebilir Yaşam ve Mekân Araştırma Programı

2018 Suriçi’ni Ev Mekânı Üzerinden
Düşünmek
2019 Hizmet-Siyaset İkiliğinden Diyarba-
kır’a Bakmak: Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi
Deneyimi

Diyarbakır için Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Araştırma Programı

2018 İttifak, Çelişki ve Dayanışma Kav-
ramları Işığında Türkiye Kadın/Feminist Hare-
ketleri
2019 Kadınlar, Kadınlıklar, Diyarbakır’da
Kadın olmak

A.Д.Б.Г.Е.З.
K.У.К.І.А.Н.С.
Հ.Ե.Ն.Ե.Ն.

BİR DİLİN PEŞİNDE

90'LARDAN GÜNÜMÜZE KÜLTÜREL ALANDAKİ ANADİL MÜCADELESİ

ԼԱԶՈՒԿԻ
ՀԱՄՏԵՆՏՆԱԳ

23 MAYIS - 17 HAZİRAN 2019

ANA DESTEKÇİ

FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG

İstanbul
Bilgi Üniversitesi
LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

ACIK
TOPLUM
VAKFI

Consulate General of Sweden
İstanbul
İsveç
Sverige

bianet
BAĞIMSIZ İLETİŞİM AĞI

KARŞI
SANAT ÇALIŞMALARI

Türkiye Kültürleri Araştırma Grubu, İstanbul Bilgi Üniversitesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Bülent Bilmez'in girişimi ile 2013 yılından beri farklı kültürel gruplar üzerine çalışan genç akademisyenlerin İstanbul Bilgi Üniversitesi bünyesinde bir araya getirilmesiyle oluşmuştur. İstanbul Bilgi Üniversitesi bünyesinde 2013'ten bu yana gerçekleştirilen çalışma birimlerinin faaliyetleri sayesinde, Türkiye kültürleri ile ilgili hatırı sayılır bir birikim elde edilmiştir. Bilgi Kürdoloji Çalışma Birimi'nin kurulması ile başlayan çalışmalar; Alevi Toplulukları Çalışma Birimi (ALTO), Yahudi Toplulukları Çalışma Birimi (YATOÇ), Çerkes Çalışmaları Birimi (BİLGİ ÇERKES) ve Laz Çalışmaları Birimi'nin (LAZURİ) kurulması ile devam etmiş; böylece Türkiye'nin farklı kültürleri üzerine çalışan genç akademisyenlerin bir araya gelmesi için uygun bir zemin oluşturulmuştur.

Akademi-Sivil Toplum Aktörleri Arasındaki İlişkiyi Güçlendirmek

Türkiye Kültürleri Araştırma Grubu sivil toplum aktörleri ile akademi arasındaki bağı kuvvetlendirmek için 2017 Nisan ayı itibariyle İsveç Başkonsolosluğu, Açık Toplum Vakfı,

Türkiye Kültürleri

Friedrich Ebert Stiftung, Friedrich Naumann Stiftung ve İstanbul Bilgi Üniversitesi destekleri ile değişik projeler yürüttü. Bu projelerin amacı, Türkiye'deki kültürel çeşitlilik/çoğulluk hakkında yapılan çalışmaları ve Türkiye'deki dil ve inanç grupları hakkında akademi dışında çalışma yürüten bağımsız araştırmacılar ile kurumları desteklemek, akademi ile bağ kurmak ve aralarındaki kompartmanlaşma (kendi grubunun dinamiklerinin dışına çıkmama, diğerlerinin pratiklerini görmeme) sorununun giderilmesine katkı sunmaktır.

İstanbul'da Kültürel Çeşitliliğin Sivil Toplum Aktörlerini Güçlendirme ve Kapasite Geliştirme Projesi

Kültürel gruplarla ilgili çalışma yürüten sivil toplum aktörlerinin; topladıkları verilerin işlenmesi ve saklanması konusunda bilgi eksikliği yaşaması nedeniyle toplanan verilerin işlevsiz hale gelmesi, uygulanacak yöntem açısından bilgi kirliliğinin olması ve temel kaynakların bulunmaması, insan hakları konusunda kullanabilecekleri hakların bilinmemesi ve kanunlardan yeterince haberdar olunmaması, teknik ekipman kullanımı bilinmediği için dışarıdan sürekli destek alınmasının doğurduğu maddi yükün caydırıcı özellik taşıması gibi çok temel sorunlara çözüm oluşturmak amacıyla bir eğitim programı oluşturulmuştur. Bu sorunlara çözüm oluşturmak amacıyla bir eğitim modülü hazırlanmış ve uygulanmıştır. Kültürel çeşitliliğin/çoğulluğun temsilcisi ve araştırmacısı konumunda olan sivil toplum aktörlerine teorik-kavramsal çerçeve, metodoloji, arşiv-dokümantasyon ve kültürel haklar ve savunusu başlıklarında dersler sunulmuş ve bir aylık sınıf-içi eğitim programı hazır-

lanmıştır. Çalışmalarına devam etmek isteyen katılımcılarla eğitimci/mentörler eşliğinde üç aylık uygulamalı saha eğitimi dönemine geçilmiş, proje dönemi boyunca elde edilen çalışmaların internet sitesi, şenlik ve sergi gibi çeşitli aktivitelerle görünür kılınması sağlanmıştır. Bu proje, İstanbul ili pilot bölge seçilerek uygulanmıştır.

Türkiye'de Kültürel Çoğulluğun Bağımsız Araştırmacıları ve Sivil Toplum Kuruluşları için Eğitim Projesi

Bu proje ile kültürel grupların aktörleri arasında diyalog ortamı ve kalıcı işbirliği mekanizmaları geliştirilmesi ve kültürel çeşitlilik/çoğulluk hakkında bilgilenmesi sayesinde farklılıklar ve benzerlikler konusunda bilincin gelişmesi hedeflenmiştir. İstanbul'da uygulanan pilot bölge projesinden devralınan tecrübe ile dizayn edilen bu proje dönemi boyunca; eğitim programı içeriği geliştirilerek uygulanmaya devam edilmiş, bu program ışığında Türkiye'nin tamamında kültürel grup çalışmaları yürüten katılımcılara yönelik bir yaz okulu düzenlenmiş, Türkiye Kültürleri odaklı internet sitesi (<https://www.turkiyekulturleri.org/tr/>) kurulmuş ve Türkiye'deki anadil mücadelesi hakkında bir sergi düzenlenmiştir.

Türkiye Kültürel Çoğulluk Platformu Oluşturma Projesi (2020 - 2021)

İsveç İstanbul Başkonsolosluğu'nun desteği ile yürütülen Kültürel Çoğulluk Platformu Oluşturma Projesinin en genel amacı, kültürel çeşitlilik ve Türkiye'deki kültürel gruplarla ilgili çalışma yürüten akademi dışından aktörlerin yer aldığı kalıcı bir ağ oluşturmaktır. Söz konusu proje aracılığıyla, farklı kültürlerin barış içinde

bir arada yaşamalarına katkı sunmak üzere, sivil toplum aktörleri arasında diyalog, bilgi paylaşımı, dayanışma ve olası işbirlikleri için ortak bir platform oluşturmak amacıyla uzun soluklu ve titiz bir hazırlık çalışması yürütülecektir. Katılımcı bir anlayışla ortaya çıkacak kalıcı platform, farklı kültürel gruplar ile onların sivil toplum aktörleri ve araştırmacıları arasında gözlemlenen kompartımanlaşmanın aşılmasına, olası ötekileştirme eğilimlerinin zayıflamasına ve içe kapanık faaliyetlerin ve yaşamın getirdiği kısıtlılıkların giderilmesine katkı sunacaktır.

**‘Dil Hakları İzleme, Belgeleme ve
Raporlama Hazırlık Çalışması:
Metodolojik ve Kavramsal Çerçeve’
Projesi Başlıyor!**

Türkiye Kültürleri

**Türkiye’de Kültürel Çoğulluk
Platformu Oluşturma Projesi
Başlıyor!**

Türkiye Kültürleri

**‘Dil Hakları İzleme, Belgeleme ve
Raporlama Hazırlık Çalışması:
Metodolojik ve Kavramsal Çerçeve’
Projesi Başlıyor!**

Türkiye Kültürleri

Mezopotamya Vakfı 2013 yılında başta Kürtçe olmak üzere bölge dillerinde eğitim yapacak bir üniversite kurmak amacıyla Diyarbakır'da kurulmuştur. Görece iyi bir atmosferde kurulan Vakfımız politik ortamın kötüye gitmesiyle daha çok altyapı çalışmalarına yönelmiştir. Hem dilin standardizasyonu hem çeşitli alanlardaki terminoloji çalışmalarına özel önem atfeden Vakfımız bugüne kadar birçok çalıştay ve çalışmaya imza atmıştır. Bünyesindeki yayınevi ile yürüttüğü çeşitli çalışmaların sonuçlarını da yayımlamaktadır.

Kürt Folkloru Çalışmaları

Bugüne kadar folklor çalışmaları birbirinden farklı kişi ve kurumlar tarafından yapıldı. Yapılan bu çalışmaların derlenip toplanması, tasnif edilmesi ve arşivlenmesi amacıyla Vakıf bünyesinde Kürt folkloru çalışmaları bölümü kuruldu. Kürt Folkloru ve dilbilim alanlarında çalışmaları yayımlayan iki adet süreli yayınıımız vardır. Folklor Me folklor vakıf tarafından yürütülen saha çalışmalarına yer verilen ve üç ayda bir yayımlanan bir dergidir. Şu ana kadar altı sayısı basıldı. Folklor û Ziman, folklor ve dilbilim alanlarına ait daha çok teorik çalışmaların yayımlandığı hakemli, akademik ve Kürtçenin

bütün lehçelerinde makalelere yer veren tamamı Kürtçe bir dergidir. Altı ayda bir yayımlanan derginin ilk sayısı Nisan 2020’de yayımlandı.

Kürtçe Standardizasyon Çalışmaları

Kürtçenin Kurmancî lehçesi belli bir yazılı dile sahip olmakla beraber, yazılı dilin hangi standartlara göre yazılacağına ilişkin kapsayıcı imla çalışmalarına ihtiyaç duyuluyor. Vakıf Kurmanci yazı dilinin standardizasyona ilişkin projeler yapmayı amaç edinirken üç çalışmayı öncelikli hedef olarak belirledi.

İmla Kılavuzu: Vakıf imla kılavuzu için yedi uluslararası çalıştay yapılarak imla kılavuzu çalışması tamamlandı. Bu çalışma 2019 yılının başında yayımlanarak kamuoyuyla paylaşıldı.

İmla Sözlüğü: İmla sözlüğünün hazırlanması amacıyla mevcut durumda 61 gönüllümüz ile Kürtçenin 61 farklı ağızından kelime varyantlarını topluyoruz. Uluslararası 20 kişilik uzman dilbilim komisyonumuz ise düzenli aralıklarla toplanıp, toplanan kelime varyantlarından hangisinin standart yazı dilinde kullanılmasının uygun olacağını belirliyor. Bu çalışma için şimdiye kadar, her biri dört gün süren beş çalıştay organize edildi.

Çeşitli Bilim Alanlarına İlişkin Terminoloji Sözlükleri: Hukuk alanının temel terimlerinin Kürtçe karşılıklarının tespiti ve standardizasyonu için Vakfımız ve Diyarbakır Barosunca yapılan ortak çalışma dört yıl sürdü. Dördü uluslararası olmak üzere 22 çalıştay sonucunda, bu çalışma basılarak kamuoyu ile paylaşıldı.

Kürtçe dil eğitiminde standart bir terminolojiye ulaşmak için, 2015 yılın da başlayan ve dilbilgisi ile dilbilimin temel terimlerini kapsayan çalışma basım için hazırlanıyor. Sağlık alanının temel terimlerinin Kürtçe karşılıklarının

tespiti ve standardizasyonu için Vakfımız bünyesinde doktor ve dilbilimcilerden oluşan komisyon tarafından yürütülen çalışma ise devam ediyor.

Vakıf bünyesinde ayrıca çalışma alanlarına ilişkin paneller, sempozyum ve konferanslar düzenlenmektedir. Yine Vakıf bünyesinde folklor araştırmaları, Kürtçe gramer, Kürtçe öğrenim gibi alanlarda çeşitli kurslar, atölyeler ve eğitimler verilmektedir.

1996 yılında, farklı bölgelerden olan ve Kürtçenin Kırmanckî (Zazaca) lehçesinde yazan birkaç yazar, İsveç’in başkenti Stockholm’de Grûba Xebate ya Vateyî (Vate Çalışma Grubu) adında bir grup oluşturdu. Bu grubun amacı, Kırmanckinin standardize ve modernize edilmesi idi. Bu kapsamda, grup Kırmanckî doğru yazma ve yazım kuralları ile standardizasyon için çalışmalar yürüttü. Ayrıca sinema, siyaset, yönetim gibi alanlarda terimler üretti ve bu terimlerden oluşan bir sözlük yayımlandı. Ayrıca, grup doğru yazım kuralları üzerine çalışıp Rastnuştîşê Kırmanckî (Kırmanckî Doğru Yazım) adlı bir kitap yayımladı.

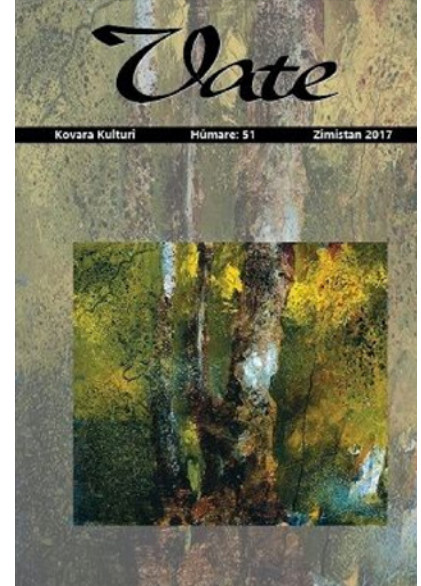
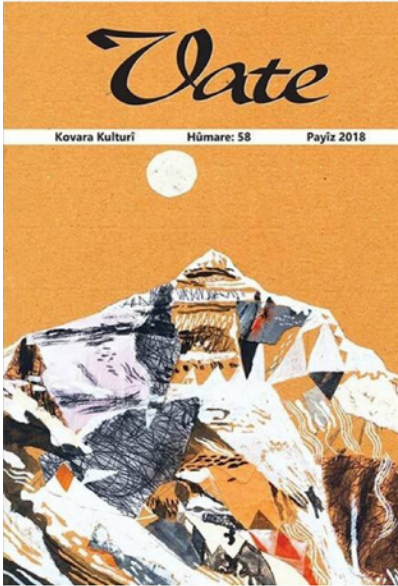
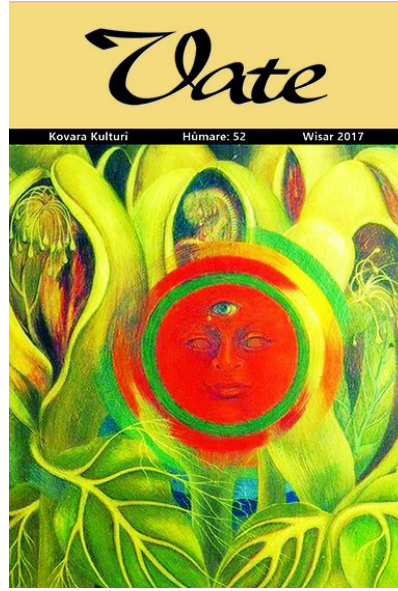
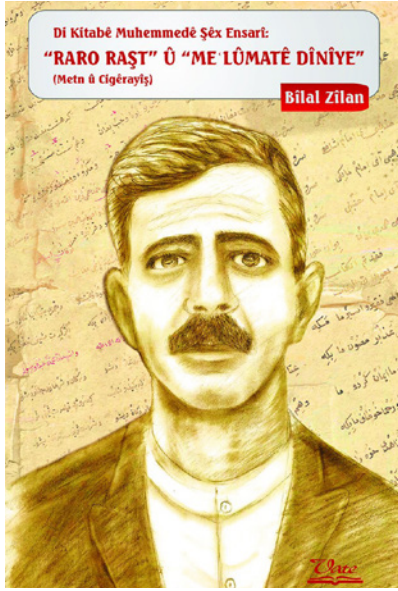

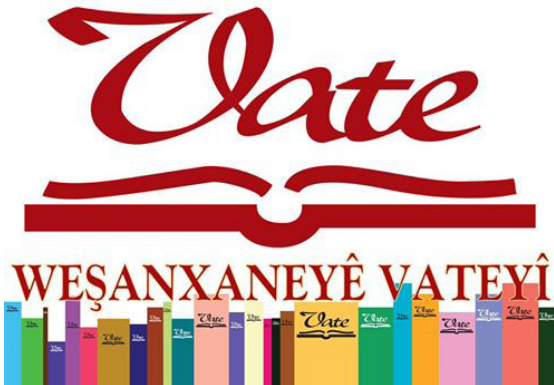
**WEQFA
MEZOPOTAMYAYÊ**

**Kursa Çanda Devkî û Berhevkarîya
Berhemên Folklorê**

(Dersên Metodolojî û Rêbazên Berhevkarîya Folklorê)

Vate Dergisi

Vate Dergisi, Vate Çalışma Grubu'nun yayın organıdır. Vate Çalışma Grubu'nun standartlaşma çalışmalarıyla ilgili sonuçları Vate Dergisi'nde yayınlanmaktadır. Dergide şiir, hikâye gibi modern edebi metinler; masal, fıkra, atasözleri, deyimler gibi folklor derlemeleri; imla, gramer gibi konuların değerlendirildiği dilbilimsel makaleler; hatıra, biyografi, röportaj, din, tarih ve coğrafya ile ilgili kültürel içerikli yazılar, Vate Çalışma Grubu'nun standartlarına uygun bir şekilde redakte edilerek yayınlanmaktadır. 1997 yılından bugüne kadar toplam 64 sayısı yayımlanan Vate Dergisi Kırmancı yayın yapan en uzun soluklu dergidir. Bu yönüyle hem Kırmancı yazınında dikkate değer bir arşiv oluşturmuş hem de Kırmancı üzerine çalışan birçok dilbilimcinin ve edebiyatçının yararlandığı başlıca kaynaklardan biri haline gelmiştir.

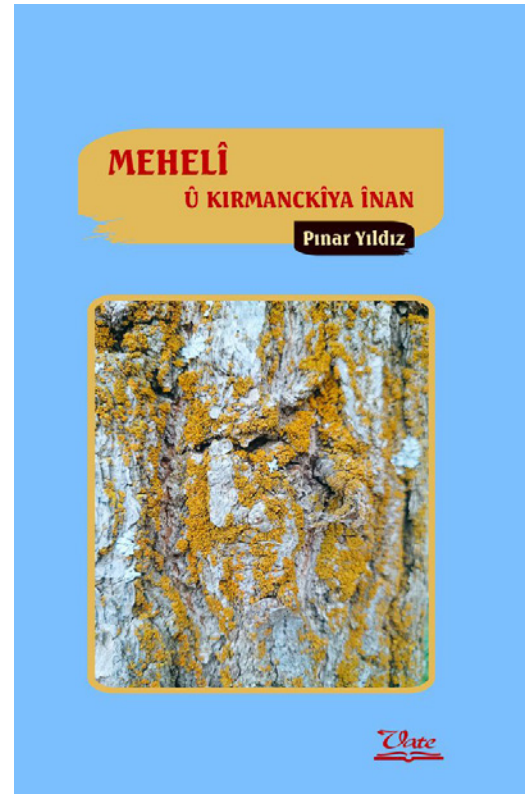
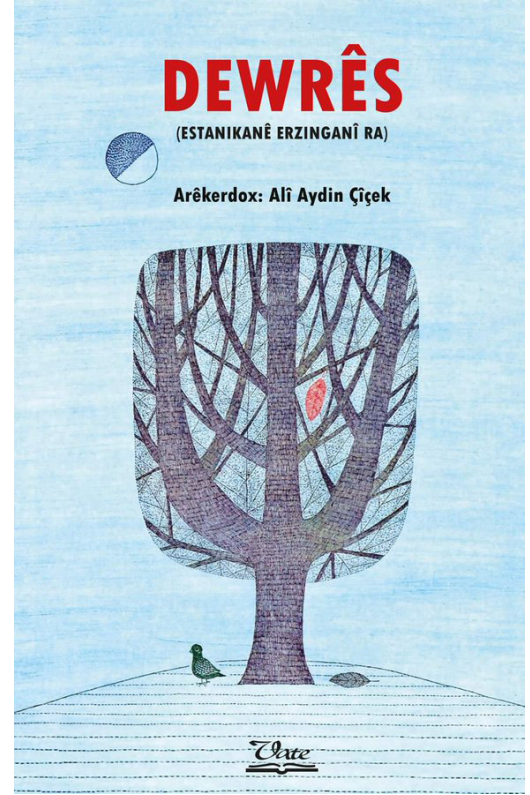
Vate Yayınevi

Vate Yayınevi, Vate Çalışma Grubu'nun devamı olarak bu grubun yayın politikasını uygulamak ve bu kurallar ışığında Kırmancı kitaplar basmak amacıyla, 2003 yılında İstanbul'da kuruldu. Vate Dergisi 21. sayısından itibaren bu yayınevinin çatısı altında çıkıyor. Vate Yayınevi

bugüne kadar 120 kitap yayınlandı. Vate Yayınevi Kırmancki üzerine olan çalışmaların yanı sıra Kürt alanına ilişkin politik, sosyolojik ve akademik çalışmaları da yayınladı.

Diğer Çalışmalar

Vate Çalışma Grubu ve Vate Yayınevi Kırmancki üzerine doğrudan çalışmanın yanı sıra, Kırmancki üzerine çalışan kurum ve kuruluşlara da destek sunuyor. Kırmancki üzerine yapılan çalışmaları çalışma grubu ve yayınevi bünyesi bünyesinde merkezileştirmek ve bu alanda tekel oluşturmaktan ziyade söz konusu çalışmaların Kürt çalışmaları alanında yaygınlaşmasını ve ilgili aktörlerin katılımıyla çoğullaşmasını savunuyor. Bu alanda farklı Kürt kurumlarıyla çalışmalar yürütüyor.

J. Îhsan Espar

BEYİ SE BENA?

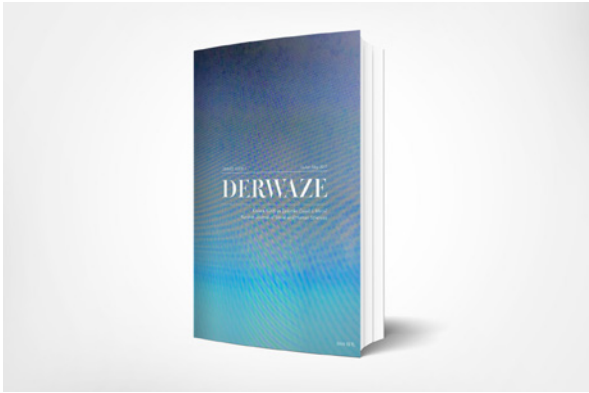
Tahir Elçi İnsan Hakları Vakfı, 19 Ocak 2019 tarihinde resmî kuruluş işlemlerini tamamlayarak 13 Nisan 2019 tarihinde faaliyete başladı. Diyarbakır'da kurulan Vakfımız, insan hakları ve insan hakları hukuku merkezli faaliyetlerinin yanı sıra sosyal, kültürel, edebi, sanatsal ve bilimsel çalışmalar da yürütmeye gayret etmektedir.

Tahir Elçi İnsan Hakları Vakfı, Tahir Elçi'nin insan hakları mücadelesine, adalet arayışına, toplumsal barış ve bireylerin eşitliği için yürüttüğü mücadelenin mirasına sahip çıkar. İnsan hakları hukukun temel prensiplerini kendisine rehber edinir. Her türlü şiddete karşıdır. Failine ve mağduruna bakmaksızın geçmişte yaşanan tüm insan hakları ihlalleriyle yüzleşmeyi savunur; bu hallerin faillerinin yararlandığı cezasızlıkla mücadele eder. Barış kültürünü ve toplumsal hoşgörüyü ilerletmeyi kendisine amaç edinir.

Kırık Saat

Kültür, edebiyat ve düşünce dergisi olan Kırık Saat, Kasım 2019'da ilk sayısı ile yayın hayatına başladı. 2.sayısı Şubat 2020'de yayımlanan derginin 3.sayısı da yakın bir zamanda çıkacaktır.

Derwaze

Derwaze sosyal ve insani bilimler alanında yayımlanan hakemli ve akademik bir dergidir. Derwaze'nin amacı farklı disiplinlerde yazına, Kürtçeye, çeviriye ve standart akademik çalışmalara dair bir alan sunmaktır. Yazılar Kürtçenin her lehçesi ve alfabesinde yayımlanır. Derwaze Tahir Elçi İnsan Hakları Vakfı tarafından desteklenmekte ve dağıtılmaktadır.

Roboski Davası

Roboski Davası, 34 kişinin yaşam hakkının elinden alınmasıyla sonuçlanan Roboski Katliamı'nın hukuksal boyutunu en ince ayrıntılarına kadar inceliyor. Hilmi Şeker'in bu çalışması, bir yandan Türkiye'deki hak ihlallerini ele alırken diğer yandan çok yönlü bir dava olan Roboski Davası'yla yüzleşebilmenin kapılarını aralıyor.

Kürt Meselesi

Diyarbakır'da yapılan Kürt Meselesi başlıklı paneldeki konukların konuşmalarıyla derlenen bir kitaptır. Kürt Meselesi'nin Eşit Vatanlaşlık Sorunu ve Sokağa Çıkma Yasaklarından Bugüne başlıkları adı altında tartışıldı.

Projeler

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Eğitimi Projesi

Vakfımız bünyesindeki İnsan Hakları Akademisi ve Almanya Federal Cumhuriyeti Türkiye Büyükelçiliği desteğiyle Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bireysel başvuru usulüne dair avukatların ve stajyer avukatların kapasitelerini geliştirmeye yönelik Online (Çevrimiçi) AİHS Eğitim Seminerlerinden oluşmaktadır.

OHAL Döneminde Ruhsat İptalleri Projesi

Avrupa Birliği (AB) tarafından desteklenen ve vakfımız tarafından yürütülecek proje kapsamında, ruhsat verilmeyen avukatlar ve ruhsatları iptal edilen avukatlara yönelik hazırlanacak rapor ile yaşanan hak ihlallerinin belge-

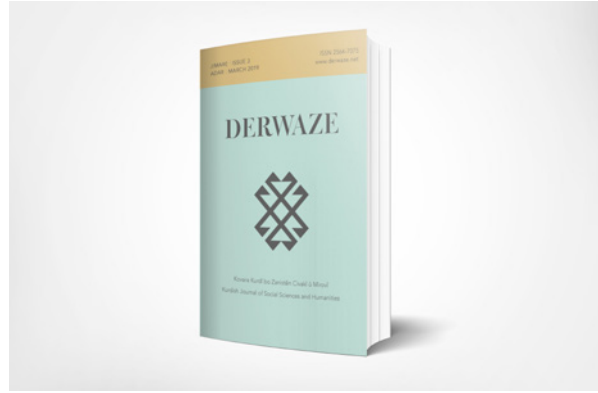
lenmesi ve ihlallerin giderilebilmesi için bir yol haritası çıkarılması amaçlanıyor.

Paneller

Kürt Hak Hareketi ve Avukat Tahir Elçi,
2019 Kasım
“Kürt Meselesi”, 2019 Aralık

Sosyal Çalışmalar

Vakfımızın sosyal çalışmaları kapsamında Suriçi bölgesinde iki kez sosyal yardım çalışması yapıldı. 2019 yılında yapılan sosyal yardım çalışmasında 445 aileye gıda paketi desteği sunuldu. 2020 yılında yapılan çalışmada ise 90 aileye temel hijyen maddelerinden oluşan hijyen paketi teslim edildi.

İBV Araştırma Kütüphanesi
İsmail Beşikci hocanın özel koleksiyonu dahil 12.000 kitap, 800 farklı dergi ve 3000'e yakın sayıda 97 farklı gazeteden oluşan bir arşivi bulunan İBV Araştırma Kütüphanesi okurların hizmetine açıldı. Ayrıca vakfımızın Diyarbakır Temsilciliği 2014 yılından beri faaliyet göstermektedir.

Kurulduğu günden itibaren Kürt çalışmaları alanının güçlendirilmesi ile akademik çalışma ve ifade özgürlüğünün gelişmesi için çalışan vakfımız bu amaçla pek çok panel, seminer, atölye ve akademik programların yanı sıra, ilki 2013 yılında yapılan Uluslararası Kürt Çalışmaları Konferansları düzenledi.

Bağımsız ve kâr amacı gütmeyen Kargeh (Kürtçe “Atölye”) çağdaş sanatçı, yazar Şener Özmen, küratör, sanat eleştirmeni Engin Sus-tam ve Avrupa’da yaşayan kültür aktivisti Bilal Ata Aktaş girişimiyle Nisan 2019’da Paris ve Berlin’de sanatsal ve kültürel bir buluşma olarak kuruldu. Kargeh hem Kürt sahnesinin sanat-sal ve kültürel üretimine dair sorunlara hem de sanatçıların karşılaştığı sorunlara çözümler bulmayı amaçlıyor. Bununla beraber, dekolonyal bir perspektifle ilişkiler arası yeni olasılıklar üze-rine düşünmeyi, onları üretmeyi ve geliştirmeyi, sanatsal ve kültürel projeler oluşturmayı ve Kürt alanındaki sanatsal pratikleri arşivlemeyi hedef-liyor.

Venedik Bienali

Kürt alanının uluslararası sahneyle etki-leşimini güçlendirmek ve sanatsal farkındalığı güçlendirmek üzere, Kargeh Art ilk performan-sını sergilemek için, Kürt çağdaş sanatçılarıyla Ekim ayında Pepe Lido’da May You Live in Interesting Times (İlginç zamanlarda yaşamak dileğiyle!) başlıklı 2019 Venedik Sanat Bienali 58. Uluslararası Sanat Sergisi kapsamında yer ayırdı.

Kargeh Derneği bu çalışmayla, çağdaş sanat yoluyla Kürt sahnesi ile Venedik arasın-

da kültürel, sanatsal ve uluslararası etkileşimler yaratmayı hedefliyor. Dernek, Kürt sanatçıların “ilginç zamanlar” temasıyla Venedik Sanat Bienali çerçevesinde düzenlenen sanatsal faaliyetlere katılmalarını sağlamayı amaçlıyor. Dünyanın post-totaliter bu döneminde Ortadoğu’da yaşayanlar ve savaş ve çatışmalardan dolayı sürgüne sürüklenenler gibi Kürt sanatçılar da müdahil olmak istiyor. “İlginç zamanlar” ve “re-solution” (yeniden çözümler) kavramları yoluyla proje zamanının temasını yorumlamayı ve dünyanın çatışma ve ayaklanmalarına dair tasarımlar ve cevaplar üretmeyi arzuluyor.

2019 Venedik Bienali sanatsal etkinliklerine katılmaları için Kürt sanatçılara imkân yaratmayı hedefliyor. Küreselleşme ve otoriterlik döneminde Kürtlerin Ortadoğu’da savaş, çatışma ve ardından sürgün yoluyla yaşadıkları, zıt zamanlar temasını “ilginç zamanlar” temasıyla ilişkilendiriyor ve Kürt sahasından sanatçıların özgür bir toplum projesinden ilham alan yaratımın self-determinasyonunu gösterdiği yeniden çözümler için imkanları artırıyor.

Geleceğe Dair

Kargeh Derneği, kültürel aktörlerle işare ve kalıcı işbirliği sürecinde, Kürt alanında yaşamın sanatsal üretimi konusunda daha aktif

projeler geliştirmeye kararlıdır. Kargeh sanatçılar, aktörler ve izleyiciler arasında sanatsal arabuluculuk yoluyla kültürler arası alışverişe elverişli koşullar yaratmak istiyor. Dernek, Kürt alanından çağdaş sanat, sinema ve kültürel performanslarla sergiler, festivaller ve atölyeler düzenlemeyi planlıyor. Böylesi etkinliklerle Kürt sanatçıların uluslararası sanatçıları arasında sanatsal ilişkiler kurarak devletsiz bir toplumun minör kültürünü paylaşmayı, etkileşimde bulunmayı ve aktarmayı amaçlıyor. Kargeh sınır-ötesi bir çizgi olarak işlev görmek istiyor ve tekillikler arasında kültürel ve sanatsal dolaşım yaratmayı arzuluyor. Gizli kalmış Kürt alanının sadece sanatsal sahasını değil aynı zamanda politik baskı altındaki devletsiz bir toplumun minör kültürünü keşfetmek ve küreselleşme döneminde Kürt sanatına görünürlük kazandırmak istiyor.

KÜRT ALANINDA SANAT ÇALIŞMALARI VE DEKOLONYAL PERSPEKTİF

SANAT VE KAVRAMSAL ETKİLEŞİMLER 1

1: Kürt Alanında Sanat Çalışmaları ve Dekolonyal Estetik

Engin Sustam

Tarih: 9 Ekim 2020
Saat: 18.00

Moderatör:
Bilal Ata Aktaş

www.ismailbesikcivakfi.org

İBV

ibesikcivakfi
f ismailBesikciVakfi
@ismailbesikcivakfi

**KAR
GEH**

KÜRT ALANINDA SANAT ÇALIŞMALARI VE DEKOLONYAL PERSPEKTİF

SANAT VE KAVRAMSAL ETKİLEŞİMLER 1

2: Günümüzde Kürt Sanatçıları: İssızlık ve Alan

Mahmut Celayir

Tarih: 23 Ekim 2020
Saat: 18.00

Moderatör:
Şener Özmen

Deniz Aktaş

www.ismailbesikcivakfi.org

İBV

ibesikcivakfi
f ismailBesikciVakfi
@ismailbesikcivakfi

**KAR
GEH**

EŞİTLİKÇİ VE ÇOĞULCU DEMOKRASİ AĞI

Dicle Toplumsal Araştırmalar Merkezi (DİTAM), 01.06.2010 tarihinde, Diyarbakır merkezli bir düşünce kuruluşu olarak kuruldu. Kurucuları; akademisyenler, iş adamları, doktorlar, gazeteciler, eski milletvekilleri vb. farklı kesimlerden oluşuyor. DİTAM; Diyarbakır öncelikli olmak üzere, ekonomik, sosyal ve siyasal konularla ilgili olarak, konunun uzmanları vasıtasıyla araştırmalar yaparak mevcut durumun tespitini yapmayı ve bu bilgilerin ışığında ilgili kurumları zorlayarak sorunların çözümüne katkı sunmayı hedefliyor.

Toplumsal Barış Ağı

DİTAM son dönemde ağırlıklı olarak “Toplumsal Barış Ağı” çalışmalarını yürütüyor. DİTAM tarafından kurulan “Toplumsal Barış Ağı”, DİTAM’ın 2016 ile 2019 yılları arasında yürüttüğü 3 farklı proje kapsamında oluşan ve varlığını sürdüren bir yapı. Ağın temel hedefi; yönetenlerin karar alma süreçlerini etkileme kapasitesine sahip güçlü bir sivil toplum birlikteliğini sağlayarak Türkiye’de demokrasi kültürünün gelişmesine katkı sunmak ve Kürt sorununun çözümünde sivil toplumun rolünü arttırmaktır. Bu amaçla da meslek odaları, STK’lar, sivil oluşumlar, sivil aktivistler ve platformlar gibi kuruluşları bir araya getirerek bir ağ oluşturulması

hedefleniyordu.

Nitekim ilk proje kapsamında 1 Ekim 2016 tarihinde Diyarbakır'da yapılan toplantıda "Toplumsal Barış Ağı" kuruldu ve ağın deklarasyon metni yayınlandı. DİTAM "Toplumsal Barış Ağı" kapsamında Türkiye'nin farklı şehirlerinde sivil toplum örgütlerini bir araya getirerek bugüne kadar toplamda 15 toplantı yaptı.

Sınır Ötesi İşbirliği

DİTAM Heyeti, Erbil'de faaliyet yürüten önemli bir düşünce ve araştırma kuruluşu olan Orta Doğu Araştırmalar Enstitüsü (MERİ) ile 6 Şubat 2017 tarihinde iki ayrı toplantı gerçekleştirdi. İki kurum arasında iş birliğinin geliştirilmesi ve ortak projeler yapılması amacıyla çalıştaylarda kurumların yapacağı ortak projeler ele alınarak özellikle Kürtler arasında işbirliğinin geliştirilmesi ve diyalog süreçlerinin başlatılması konularında görüş birliğine varıldı.

Tamamlanan Projeler

2011 Sağlıkta Dil Sorunu: Diyarbakır

Örneği projesi

2011 Yerel ve Bölgesel Kalkınmada Teşvik ve Kredilerin Etkisi: Diyarbakır Örneği

2013 Tigris Diyalogları-Barış Süreci Arama Konferansları-I : Konuk Konuşmacı Selahattin DEMİRTAŞ, HDP Eş Genel Başkanı

2014 Tigris Diyalogları-Barış Süreci Arama Konferansları-II: Konuk Konuşmacı Kemal KILIÇDAROĞLU, CHP Genel Başkan

2013-4 Erken Evliliklerin Toplumsal Meşruiyeti: Nitel Bir Çalışma Projesi

2015-7 Eşitlikçi ve Çoğulcu Demokrasi Platformu Projesi

2017-8 Toplumsal Barış Ağını Geliştirme Projesi

2018 Diyarbakır İli Sur İlçesi'nde Yerinden Edilen Ailelerin Temel Haklara ve Kamu Hizmetlerine Erişimi Projesi

2019 Toplumsal Barış Ağını Geliştirme Projesi

Chalak Events 2017 Eylül ayında İstanbul'da bir grup öğrenci tarafından kurulmuş bağımsız bir platformdur. Kürt kültürü ve sanatına ilgi duyan kişilerin buluşması için sanatsal ve kültürel etkinlikler düzenler. Aynı amaçla 2017 Aralık ayında Van'da Chalak Events oluşturuldu. Chalak Kürtçede aktif anlamına gelen “çalak” kelimesine işaret ediyor. Events ise İngilizcede etkinlik anlamına geliyor. Chalak Events olarak bu iki konsepti buluşturarak yeni Kürt kuşaklarını zamanın ruhuyla anlamlandırmak istedik. Zira, Kürtlüğün tek başına büyüklerin ve ataların arkasına sığınmak olmadığını, aynı zamanda bugüne selam vermek anlamına geldiğini biliyoruz.

Chalak Events Ne Yapar?

Kurslar, atölyeler ve film gösterileri düzenler. Geziler ve şehir yürüyüşleri organize eder. Değişim ve gelişime açık bir platformdur. Kahvaltılar ve spor yarışmalarıyla destekçi genç kadınların ve erkeklerin birlikte eğlenmesini sağlar.

Kürt sanatçıları için konser, gösteri, imza

günleri gibi etkinlikler organize eder ve İstanbul gibi yaban ellerde Kürt sanatını icra ve temsil etmeleri için onlara sanatsal alanlar açar.

Kürtlerin geçmişleri ve kültürleriyle dil aracılığıyla buluşmaları için okuma buluşmaları, panel, söyleşi, sergi, atölye, gezi ve etkinlikler düzenler.

Sınırlı imkanlara sahip kişiler için alan açmaya çalışır. Kültür ve sanat çalışmalarının tekelleşmesine karşı alternatifler üretir.

Chalak Events Etkinlikleri

Sêva Mêxekrêj

Kürt geleneğine göre bir kişi aşık olduğunda ve aşkını dile getiremediğinde bir elmayı karanfile bezeyip aşkının göstergesi olarak sevgilisine verir. Chalak Events düzenlediği atölyelerle kaybolmuş bu kültürü yeni kuşaklara aktarıyor.

Dengbêj Nights

Chalak Events eğlence etkinliklerinin yanı sıra geleneksel kültüre önem veriyor. Kürt kültürü içinde önemli bir yeri olan dengbêjlik kültürünü sürdürmek için Dengbêj Nights etkinlikleri düzenliyor. Bugüne kadar İstanbul ve Van'da 3 etkinlik organize edildi.

Spoken Word Kurdî

Bir tür açık mikrofon etkinliği olan “Spoken Word” dünyanın birçok yerinde gerçekleştirilirken, Kürtçe “Spoken Word” ilk kez Chalak Events tarafından düzenlendi. Şimdiye kadar İstanbul'da 6, Van'da 2 buluşma gerçekleşti.

Sergi Serisi

Resim, heykel gibi sanat dallarının öneminin farkında olan Chalak Events sergi serileri organize ediyor. Sanatın farklı alanlarında çalışmalar yaparak Kürt sanatının gelişmesine katkı sunuyor.

Kürt Kültürü Anlatımı Festivali

İtalya'nın Torino kentinde düzenlenen dört günlük festivalde Kürt kültürü farklı etkinliklerle tanıtıldı. Chalak Events'in yanı sıra Acmos, Retrò Scenayê, Comitato Salvagente ve Paris Kürt Enstitüsü tarafından düzenlenen festival “Kültürel Sınırsızlık” (Cultural Sconfinate) etkinlikleri kapsamında yapıldı. Festivale 10'dan fazla Kürt sanatçı ve yazar katıldı.

Diğer Etkinliklerimiz

- Erasmus
- Tiyator Atölyesi
- Kurdish Camping
- Seminer Dizileri ve Paneller
- Kent Güzergahları ve Yürüyüşler
- Kürt Dil Bayramı Etkinlikleri
- Canlı Yayınlar ve Performanslar

Ji bo bîranîna Nesrîn Şêrwanê
For memory of Nesrin Sheerwan

Dengbêj Nights III

Mêvan / Guests:
Cemalê Mihê
Dengbêj Kurdê
Avdilayê Goyî
Henîfa Şîrnexî

22.12.2018
20:00
0543 640 5246

Bilet - Ticket
₺ 30

9 Şa Performans (Şehit Muhtar Mah. Nispetiye Sk. No:5 K:2, Beşiktaş - İstanbul)

